

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

NINA KOLENC

Mentor: izr. prof. dr. Drago Zajc

**OBLIKOVANJE IN SESTAVA PRORAČUNA V NACIONALNIH PARLAMENTIH
Slovenija in Češka**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2003

ZAHVALA

Za vrsto strokovnih in dragocenih nasvetov ter za pomoč pri pripravi diplomskega dela se iskreno zahvaljujem izr. prof. dr. Dragotu Zajcu.

Staršem se zahvaljujem za moralno in finančno podporo v času študija.

KAZALO

1. UVOD	4
1.1 Vsebina in cilji diplomske naloge	5
1.2 Teze in hipoteze	6
1.3 Metodologija	8
2. FUNKCIJA SPREJEMANJA IN KONTROLE DRŽAVNEGA PRORAČUNA KOT ENA IZMED ŠTEVILNIH PARLAMENTARNIH FUNKCIJ	10
2.1 Parlamentarne funkcije	10
2.2 Funkcija sprejemanja in nadzora državnega proračuna	12
2.3 Vpliv procesa demokratizacije na funkcijo sprejemanja in nadzora državnega proračuna Sloveniji in na Češkem	13
3. DRUŽBENO-POLITIČNI IN GOSPODARSKO-EKONOMSKI RAZVOJ OBEH DRŽAV V OBDOBJU TRANZICIJE	14
3.1 Družbeno-politični razvoj obeh držav v obdobju tranzicije	16
3.2 Gospodarsko-ekonomski razvoj obeh držav v obdobju tranzicije	18
3.3 Primerjalne ugotovitve	25
4. POSTOPEK SPREJEMANJA DRŽAVNEGA PRORAČUNA	27
4.1 Splošna načela in pravila	27
4.2 Postopek sprejemanja državnega proračuna v Sloveniji	28
4.3 Postopek sprejemanja državnega proračuna na Češkem	31
5. PRORAČUN	33
5.1 Proračun Republike Slovenije	33
5.2 Proračunski prihodki Republike Slovenije v letih 1995-2002	34
5.3 Proračunski prihodki Češke v letih 1995-2002	34
5.4 Proračunski prihodki – primerjalno	36
6. ZAKLJUČEK	42
7. LITERATURA	43
8. PRAVNI VIRI	46
9. DRUGI VIRI	48
10. PRILOGE	48

1. UVOD

Ob koncu osemdesetih in začetku devetdesetih let so se začele v Evropi dogajati velike politične spremembe. Mnoge države Srednje Evrope, med katere poleg Slovenije in Češke, spadajo še Madžarska, Slovaška, Poljska, nekateri pa sem uvrščajo tudi Hrvaško ter Bosno in Hercegovino, so se odločile za spremembo političnega sistema in uvedbo kapitalizma ter tržne ekonomije¹. S tem so si skušale izboriti lastno politično, ekonomsko, tehnološko in kulturno identiteto, katera je bila prej omejena na dva »hegemoni«, Združene države Amerike in Sovjetsko Zvezo, ter njuna medsebojna politična in vojaška razmerja. Evropa, in v njej delujoči integracijski procesi, je za vse naštete pomenila civilizacijski prostor, v katerem morajo uresničevati svoje zunanjepolitične cilje.

Temelj evropske identitete predstavljajo pojmi, kot so posameznik, človekove pravice, pravna država in civilna družba. »Vzhodni« pristop poudarja, na drugi strani, družbeno skupnost, v kateri se pravice posameznika izgubijo in s tem omogočijo samovoljno delovanje oblasti. Poleg dejanske uvedbe novega političnega sistema ter kapitalizma in tržne ekonomije, je bilo nujno potrebno v zavest državljanov najprej vcepiti osnovne pojme demokracije in se čim bolj oddaljiti od centralno-planskega gospodarskega sistema.

Tako globalne spremembe so za seboj potegnile plaz reform. V relativno kratkem času je bilo potrebno napisati nove ustavne zakone, uvesti večstrankarski sistem, spremeniti volilni sistem in izvesti volitve, uvesti delitev oblasti na zakonodajno, izvršno in sodno, spremeniti celoten pravni sistem, celoten javno finančni sistem, celotno strukturo gospodarstva, idr. Reforme so bile res izjemno obsežne in ni ga bilo področja, ki bi se jim lahko izognilo.

V celoti je bilo transformirano tudi področje javnih financ in proračunske politike. Po zgledu zahodnoevropskih držav, je bilo tudi sem potrebno uvesti načela tržne ekonomije, gospodarnost, učinkovitost in smotrnost razpolaganja z javnimi sredstvi. Racionalizacija proračunskih odhodkov je bila dosežena z uvedbo inštrumentarija javnofinančne politike, kar

---

¹ Avtorji države, v katerih so se ob koncu osemdesetih let začele dogajati politične reforme, delijo po različnih kriterijih. Naštete države spadajo v prvo skupino držav t.i. evropskega »vzhoda«, to so srednjeevropske države, medtem ko spadajo v drugo skupino vzhodnoevropske države, kot so Estonija, Litva, Latvija, Belorusija, Ukrajina, Romunija, Moldavija, Bolgarija, Rusija (evropski del), Makedonija in ZRJ. Nekateri sem uveščajo tudi Gruzijo, Armenijo in Azerbejdžan.

je bil eden izmed pglavitnih ciljev reforme. Poleg javnih izdatkov, je bilo potrebno vzpostaviti še sistem javnofinančnega prava, ki bi bil celovit in medsebojno usklajen pravno institucionalni okvir in ki bi omogočal nemoten nadaljnji razvoj sistema javnih financ.

Vloga parlamenta pri oblikovanju proračunske politike se je z osamosvojitvijo, tako v Sloveniji, kot na Češkem precej spremenila. Kljub temu, da se parlamenta v obeh državah vključita v »proračunski proces« relativno pozno (z izjemo vladajoče stranke), imajo njegovi člani precej več možnosti vplivati na njegovo oblikovanje, predvsem prek sodelovanja v različnih stalnih odborih ter vlaganja amandmajev k predlogu proračuna. Kljub takšnim možnostim sodelovanja, pa so poslanci omejeni z več vidikov. Postopek oblikovanja proračuna je postal precej bolj zapleten; upoštevati je potrebno tako mikro kot makroekonomske dejavnike, dosepati je potrebno kriterije, ki nam jih postavljata Evropska unija, Mednarodni monetarni sklad in druge mednarodne organizacija, upoštevati seveda tudi želje državljanov hkrati pa zagotavljati čim večjo transparentnost in racionalnost proračunske porabe.

1.1 Vsebina in cilji diplomske naloge

Literatura, ki se ukvarja s pojmom proračuna, njegovo zgradbo in postopkom njegovega sprejemanja v nacionalnih parlamentih je obsežna. Proračun je eden izmed ključnih instrumentov demokracije, funkcija sprejemanja in nadzora proračuna pa ena najstarejših in najpomembnejših funkcij nacionalnih parlamentov. Proces demokratizacije, ki se je ob koncu osemdesetih in v začetku devetdesetih začel v vzhodnoevropskih državah intenzivneje odvijati, je močno vplival na vse parlamentarne funkcije, tudi na »proračunsko«. Finančna sredstva omogočajo delovanje države in so temelj za njen obstoj. Proračun je pomemben kazalec sposobnosti vlade in s tem utemeljitelj legitimnosti in legalnosti njenega delovanja. Kako pomemben je proračun nam pove dejstvo, da sta proračunski primanjkljaj in javni dolga dva izmed štirih najpomembnejših ekonomskih kriterijev, katerih doseganje je pogoj za članstvo v Evropski uniji, ki je v našem geopolitičnem prostoru trenutno najmočnejša, najbolj zaželeno in tudi najvišje razvita integracija.

S primerjavo sestave proračuna, torej proračunskih prihodkov in proračunskih izdatkov, ter poteka sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih dveh, tako imenovanih držav v tranziciji, kot sta Češka in Slovenija, je mogoče ugotoviti skupne trende na področju

javnofinančne politike. Le-ti naj bi temeljili na podobnih kulturno – zgodovinskih in ekonomsko – političnih družbenih trendih, ki so veljali v preteklosti, veljali pa bodo tudi v prihodnje, saj si obe državi prizadevata vključevati v različne integracije, od katerih je najpomembnejša Evropska unija, katere nadgradnja, monetarna unija, od obstoječih držav članic in bodočih držav članic zahteva natančno upoštevanje maastritskih kriterijev (dva od teh sta tako imenovana proračunska kriterija), popolno usklajenost proračunov in proračunskih postopkov, ter natančno upoštevanje proračunskih načel.

1.2 Teze in hipoteze

Republika Slovenija in Republika Češka sta si v marsičem podobni. Družbene in politične razmere v osemdesetih so pripeljale do podobnega rezultata pri obeh – odcepitev oziroma razdružitvev je bila neizbežna. V obeh državah je sledilo obdobje tranzicije, ki je trajalo približno deset let in v katerem sta se obe skušali prilagoditi novemu, »kapitalističnemu« načinu življenja. Temu primeren je bil tudi gospodarsko ekonomski razvoj. V začetku devetdesetih sta se obe državi spopadali s hiperinflacijo, precejšnjo stopnjo nezaposlenosti in negativno rastjo bruto družbenega proizvoda, kar je bila posledica uvedbe novega družbenega sistema, delno pa tudi izgube trga (slovensko gospodarstvo je izgubilo velik trg držav nekdanje Jugoslavije, češko pa trg Slovaške). Razvitost gospodarstva in stopnja demokracije imata velik vpliv na oblikovanje državnega proračuna ter razporejenost proračunskih postavk, tako na strani proračunskih prihodkov kot na strani proračunskih odhodkov. Močno se je spremenila tudi vloga nacionalnega parlamenta pri sprejemanju in oblikovanju proračuna, ki je poleg zakonodaje, eden izmed najpomembnejših elementov delovanja države. S proračunom se ne financira samo država kot institucija, proračun je eden izmed temeljnih dejavnikov razvoja celotnega družbenega sistema v državi.

Struktura proračunskih postavk je odsev gospodarskih razmer v državi in politik, ki jih država posledično izvaja. Postopek sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih, po drugi strani, odraža stopnjo demokratizacije, ki je v državi dosežena. Vloga ministrstva za finance, obstoj in vloga odbora za proračun ter sam postopek sprejemanja proračunskega memoranduma v parlamentu, so pomembni kazalci razvitosti politične kulture države. Načini in postopki, ki so za pridobivanje proračunskih sredstev in vplivanje na oblikovanje davčne politike uporabljeni s strani drugih ministrstev, interesnih skupin, združenj, posameznikov in ostalih vladnih in

nevladnih akterjev, so prav tako pomemben kazalec stopnje demokratizacije in razvitosti politične kulture.

Višina proračunskega primanjkljaja in javnega dolga sta dva izmed štirih najpomembnejših kriterijev, ki jih določa Evropska unija za države, ki si želijo postati njene članice. Za normalno delovanje celotne državne je racionalno in transparentno upravljanje s proračunskimi sredstvi (poleg tega pa tudi čim nižji proračunski primanjkljaj in javni dolg) ključnega pomena. Proračunska politika v tranzicijskem obdobju ni ostala nedotaknjena, saj je proračun poleg zakonodaje eden temeljnih instrumentov vsake države za urejanje in usmerjanje družbenih procesov in hkrati pomembno sredstvo demokracije (Bučar, 1969:757). Na podlagi podobnosti tako družbeno-političnih, kot tudi gospodarsko-ekonomskih kazalcev, ki določajo nekakšen okvir znotraj katerega se oblikuje proračun in izvaja proračunska politika, je mogoče ugotoviti podobnost pri sprejemanju in sestavi proračuna v nacionalnih parlamentih, ter podobnosti pri nadzorovanju proračunske porabe. Specifične gospodarske razmere zahtevajo specifično davčno politiko, posledično pa tudi specifično socialno, zdravstveno, šolsko politiko in druge.

Z analizo proračuna in samega postopka sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih je mogoče sklepati o razmerah, tako političnih kot gospodarskih, v državi, mogoča pa je tudi analiza z nasprotnega zornega kota; na podlagi gibanj gospodarskih in drugih kazalcev predvideti sestavo proračuna, ter na podlagi obstoječega in načrtovanega političnega razvoja države, predvideti postopek sprejemanja proračuna v nacionalnem parlamentu. S primerjalno analizo podatkov (gospodarske in politične razmere, ter sprejemanje in sestava proračuna) med dvema državama je na podlagi te hipoteze mogoče sklepati, da se državi, kot sta Češka in Slovenija, zaradi podobnih gospodarskih in političnih razmer pri sprejemanju in sestavi proračunskega zakona ne bi smeli razlikovati. Funkcija sprejemanja in nadzora proračuna, ki je poleg zakonodajne, ena izmed najpomembnejših funkcij nacionalnih parlamentov, se je, zaradi sprememb družbenega sistema v obeh državah, pomembno modificirala. Pričakujem, da bom s primerjalno analizo ugotovila, da je sestava proračunskih prihodkov (davčnih, nedavčnih in drugih) med obema zelo podobna, če ne skoraj enaka. Podobne gospodarske in politične razmere pri obeh državah narekujejo dve temeljni dejstvi. Eno je osamosvojitve obeh v začetku devetdesetih, drugo, še pomembnejše, pa je skorajšnja vključitev obeh v Evropsko unijo (predvidoma v letu 2004). V nadaljevanju bom skušala zgornje hipoteze dokazati.

1.3 Metodologija

Metodološko gledano, je analiza podatkov med obema državama, tj. med Slovenijo in Češko, izjemno zahteven proces. Največji problem bo predstavljala (poleg količine podatkov), njihova primerljivost. V začetnih poglavjih bom skušala na kratko orisati družbeno politični in gospodarsko ekonomski razvoj obeh držav v obdobju tranzicije. Pri tem bom skušala ugotoviti skupne značilnosti oziroma razlike med obema državama. Dejstvo je, da sta (re)parlamentarizacija in politična demokratizacija procesa, ki značilna za obe državi in, ki sta se začela intenzivno odvijati v obeh v začetku devetdesetih leti. Oba procesa sta pomembno vplivala tako na sestavo proračuna, kot na sam proces oblikovanja proračuna in na vlogo nacionalnega parlamenta v le tem. Sledila bo analiza oziroma primerjava ekonomskih kazalcev, kot so npr. stopnja bruto družbenega proizvoda in stopnja inflacije, stopnja brezposelnosti, pa tudi javni dolg, proračunski primanjkljaj idr. (tu lahko govorimo o t.i. »maastrichtskih kriterijih«). S tako analizo različnih podatkov bom skušala tako določiti okvir, znotraj katerega se oblikuje državni proračun; oblikovanje državnega proračuna je namreč močno odvisno najprej od političnih (večstrankarstvo, razdelitev sedežev v parlamentu, sestava delovnih teles, vrste in višina davkov idr.), nato pa tudi ekonomskih razmer v državi (brezposelnost, rast bruto družbenega proizvoda idr.).

Osrednji del naloge je poglavje o postopku sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih Slovenije in Češke, ter poglavje o sami sestavi proračuna. V prvem bom najprej primerjala sam postopek sprejemanja državnega proračuna v nacionalnih parlamentih obeh državah, nato pa tudi najpomembnejše akterje, ki sodelujejo pri oblikovanju proračuna. Ob koncu poglavja bo sledila primerjalna analiza ter natančna analiza dobljenih rezultatov. Naslednje poglavje bo predstavljalo vsebinsko analizo samega proračuna. Proračunski prihodki so v veliki večini primerov (glede na leto analize) dokaj primerljivi, medtem ko se pri proračunskih odhodkih pojavi sistemska razlika, kar pomeni, da se klasifikaciji proračunski odhodkov med obema državama popolnoma razlikujeta. Slovenija je šele leta 1999 s proračunsko reformo predvidela klasifikacijo, ki jo je Češka uvedla še pred letom 1995 in, ki je v skladu z smernicami Evropske unije. Podatki o proračunskih odhodkih so v proračunu Republike Slovenije pred letom 2000 (in tudi v letih 2001 in 2002) v Uradnem listu podani na način oziroma na podlagi klasifikacije, ki metodološko ni primerljiva. Proračunski odhodki sicer bodo natančno analizirani, ne bo pa na koncu primerjalne analize podatkov obeh držav. Proračunski prihodki so, drugače kot odhodki, popolnoma primerljivi, kar pomeni, da bo

poleg analize proračunskih odhodkov obeh držav mogoča tudi natančna primerjalna analiza. Zaradi lažje primerljivosti podatkov, sem le-te spremenila iz nacionalnih valut, tolarjev in čeških kron, v valuto Evropske unije (EUR), ter nato preračunala v deleže v odstotkih, kar omogoča najnatančnejšo primerjavo podatkov.

V zaključku bom skušala na kratko povzeti rezultate analize podatkov in primerjave le-teh med obema državama ter potrditi (oziroma zavrniti) postavljene hipoteze.

2. FUNKCIJA SPREJEMANJA IN KONTROLE DRŽAVNEGA PRORAČUNA KOT ENA IZMED ŠTEVILNIH PARLAMENTARNIH FUNKCIJ

2.1 Parlamentarne funkcije

Državni zbor je eden najmlajših parlamentov v Evropi. Nastal je v procesu (re)parlamentarizacije in politične demokratizacije, ki se je v državah Srednje in Vzhodne Evrope začela v začetku 80. in 90. let. V tem procesu so nova predstavniška telesa (kot leta 1990 izvoljena Skupščina Republike Slovenije) od starih prevzele del predstavniških funkcij, mnoge pa so bila prisiljena vpeljati na novo. Profesor doktor Zajc v svoji knjigi *Parlamentarno odločanje* omenja osem sklopov funkcij, ki jih imajo sodobni parlamenti. Te so: ustvarjanje legitimnosti, predstavljanje družbenih interesov, racionalizacija in razreševanje interesnih konfliktov, zakonodajna funkcija, nadzor nad vlado in njeno politično in administrativno dejavnostjo, rekrutacija in socializacija oziroma oblikovanje nacionalne (evro)elite, informacijska, vzgojna in mobilizacijska funkcija in zadnja, funkcija sprejemanja in kontrole državnega proračuna.

Ustvarjanje legitimnosti je funkcija, povezana predvsem s prenosom suverenosti na parlamente kot predstavniška telesa. Te funkcije predstavniške telesa v državah realsocializma niso posedovala predvsem zaradi odsotnosti rednih, svobodnih, splošnih in neposrednih volitev, katerih posledica je zastopanje interesov vseh družbenih skupin. Za ustvarjanje legitimnosti je poleg 0demokratičnih volitev pomembna tudi učinkovitost predstavniških teles ter transparentnost njihovega delovanja, predvsem pa njihova dejanska sposobnost reševanja najširših družbenih konfliktov.

Tudi predstavljanje družbenih interesov v skladu z realnim stanjem v družbi, se opredeljuje kot posebna funkcija sodobnih parlamentov, predpogoj za njeno uveljavljanje pa so volitve. Temeljno izhodišče demokratičnih političnih sistemov je legitimnost in formalna enakopravnost različnih interesov in mnenjskih tokov oziroma dejstvo, da se lahko vsi pomembni interesi pod načeloma enakimi pogoji izrazijo v »parlamentarni areni« (Zajc, 2000:37).

Pomembna funkcija sodobnih parlamentov je tudi racionalizacija in razreševanje interesnih konfliktov, ki so ena izmed temeljnih značilnosti sodobnih demokracij in pomenijo dejanski odraz družbenega dogajanja. V nekdanjih državah realsocializma so bili interesni konflikti sicer prisotni, vendar pa njihovo reševanje ni temeljilo na pragmatičnem reševanju le-teh

(odsotne so bile tudi težnje po popravi krivic), pač pa na zatiranju ideološko nesprejemljivih strank (v konfliktu) in favoriziranjem »ideološko neoporečnih«. Poleg uresničevanja ljudske volje je sprejemanj zakonov že od nastanka prvih predstavniških teles naprej osrednja naloga le-teh. Zakoni imajo, poleg tega, da vnašajo urejenosti in red v družbo, še vrsto drugih nalog. Dve izmed njih sta utrjevanje družbene integracije in povezovanje državnih aktivnosti. V sodobnih parlamentih je zakonska pobuda sicer pristojnost vlade, vendar pa je parlament tisti, ki nek zakon sprejme, modificira ali zavrne.

Zakonodajno funkcijo je v sodobnih parlamentih držav v tranziciji težje izvajati kot v parlamentih utrjenih demokracij, saj temelji pri slednjih nova zakonodaja navadno na stari, medtem ko pri prvih ta ne obstaja oziroma je v takšni meri neprimerna, da je dejansko neuporabna, in so predstavniška telesa prisiljena »orati ledino« na mnogih policy področjih. Še posebno pomembno vlogo pri oblikovanju nove zakonodaje ima Evropska unija. Z vrsto smernic in zahtev, katerih naloga je uskladitev zakonodaje bodočih članic in nje same, postavlja vlade in parlamente nekdanjih realsocialističnih države pred težavno nalogo. Sprejeti morajo namreč neverjetno količino popolnoma novih zakonskih aktov, poleg tega pa še dopolniti oziroma uskladiti večino novejših, po osamosvojitvi sprejetih zakonov, starost katerih je morda le leto ali dve, z evropsko zakonodajo.

Naslednja pomembna funkcija parlamenta je njegova nadzorna funkcija. Parlament (predvsem opozicija) bedi nad političnim in administrativnim delom vlade. Namen te funkcije je zagotoviti pravilno delovanje vlade, ki ima v sodobnih državah vlogo »izvajalca oblasti«, ki pa je odgovoren posredno, prek predstavniškega telesa (parlamenta) ljudstvu, kvaliteta opravljenih nalog pa se izraža predvsem na volitvah. Parlament ima na voljo različna sredstva, ki mu zagotavljajo nadzor na delovanjem vlade. Najpomembnejša med njimi so poslanska razprava (splošna ali posebna) in poslansko vprašanje, pa tudi interpelacija, nezaupnica in ustavna obtožba. Nadzorna funkcija postaja v sodobnem času najpomembnejša funkcija parlamentov. Žal se pogostokrat dogaja, da tako opozicija kot koalicija le-to izrablja v namene vplivati na javno mnenje in posredno na rezultate volitev, kakor pa dejansko izvajati nadzor nad delovanjem vlade in njenih teles in skušati izboljšati načine njihovega delovanja.

Funkcija rekrutacije in socializacije oziroma oblikovanja nacionalnih parlamentarno-vladnih (evro) elit se nanaša predvsem na možnost uveljavitve ključnih nacionalnih interesov. V državah v tranziciji imajo politične elite pomembno vlogo pri konsolidaciji demokratičnih

institucij ter preobrazbi socialnega in gospodarskega sistema. Pomembna je tudi njihova vloga pri oblikovanju splošne politične kulture in izobraževanju državljanov. Poleg ostalih imajo tako parlamenti tudi informacijsko, vzgojno oziroma izobraževalno, ter mobilizacijsko funkcijo.

2.2 Funkcija sprejemanja in nadzora državnega proračuna

Funkcija sprejemanja in nadzora proračuna je ena izmed najstarejših parlamentarnih funkcij. Kljub temu, da je proces sprejemanja proračuna dejansko proces sprejemanja zakona, proračunski zakon ima namreč delno naravo zakona, pa se razlikuje od zakonodajne funkcije. Že od nastanka prvih predstavniških teles lahko zasledimo ločenost obeh funkcij. Prva predstavniška telesa niso imela zakonodajnih pristojnosti, le-te so bile namreč še v rokah monarhov, so pa že imela pomembno vlogo pri odločanju o državnih finančah. Čim uspešnejša so bila pri opravljanju te naloge, večji ugled in zaupanje so zbujala pri državljanih in več novih pristojnosti so lahko zahtevala.

S pojavom vlad se je del pristojnosti prenesel na le-te, proračun pa je postal sredstvo splošne vladne politike. Temeljna naloga t.i. proračunske funkcije, ki se je prenesla na vlade, je bila prerazporeditev nacionalnega dohodka. Kljub temu, da je oblikovanje proračuna in določanje proračunski postavk prešlo v domeno vlade, je parlament obdržal pristojnosti, ki se nanašajo na sprejemanje predloga proračuna z možnostjo njegove dopolnitve oziroma popolne zavrnitve v primeru nestrinjanja z njegovo vsebino. Pomembna naloga predstavniških teles je ostal tudi nadzor nad porabo proračunskega denarja. Tako, kot so še pred nastankom vlad predstavniška telesa nadzorovala monarha pri porabi državnega denarja in mu preprečevala nalaganje novih davkov, nadzorujejo sodobni parlamenti sedaj vladno porabo proračunskega denarja davkoplačevalcev.

Nepravilnosti pri porabi proračunskega denarja so npr. v Sloveniji zamajale stolček marsikaterega ministra oziroma ogrozila mesto vrste drugih visokih državnih uradnikov, ki jih je na vodilna mesta v državni upravi imenovala vlada, nepravilna poraba proračunskih sredstev pa je večkrat sprožila razpravo o interpelaciji ministra oziroma o sprejetju nezaupnice celotni vladi. Ena izmed zadnjih afer se je nanašala na porabo proračunskega denarja za nakup prestižnega vladnega letala. Pri nadzoru porabe proračunskega denarja ima

pomembno vlogo opozicija. Le-ta skuša z opozarjanjem na nepravilnosti osvetliti delovanje vlade predvsem na področju porabe proračunskih sredstev in s tem vplivati na javno mnenje.

Kot sem že omenila, ima proračun po eni strani naravo zakona, po drugi pa ima kot finančni dokument predvsem dva namena: a) omogočiti primerjavo med celotnimi izdatki in vsemi prejemki v določenem času in b) razporediti izdatke glede na njihov relativni pomen in prednost (Zajc, 2000: 85). V nadaljevanju se bom skušala osredotočiti predvsem na prejemke in davčno politiko vlade.

2.3 Vpliv procesa demokratizacije na funkcijo sprejemanja in nadzora državnega proračuna Sloveniji in na Češkem

Funkcija sprejemanja in nadzora proračuna se je, v obliki, ki jo poznamo danes v nekdanjih socialističnih državah, med njimi tudi v Sloveniji in na Češkem, razvila šele v procesu demokratizacije v začetku devetdesetih. Pred osamosvojitvijo je bil proračun centraliziran, pri distribuciji proračunskih sredstev je imela večjo vlogo vojska, kot pa na primer civilna družba. Služil je sicer svojemu osnovnemu namenu, zaščititi javno koristi, ki jo predstavljajo javne dobrine, kot so javni red, javna varnost, javna morala, neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali premoženje, interesi gospodarstva, ni pa zadovoljeval v demokratičnih državah že dlje časa uveljavljenih temeljnih proračunskih kriterijev, kot sta na primer transparentnosti in učinkovitosti porabe proračunskih sredstev.

Po osamosvojitvi se je spremenil celoten postopek sprejemanja proračuna. Predvsem se je pomembno spremenila vloga nacionalnega parlamenta pri oblikovanju proračunskih postavk in nadzoru nad porabo proračunskega denarja. Smotrna oziroma racionalna poraba proračunskega denarja je ena temeljnih nalog vlade, pri tem pa jo mora nadzorovati in ji pomagati parlament. V primeru, da svoje naloge ne opravi korektno, sta »kaznovana« z izgubo volilnih glasov na naslednjih volitvah. Poraba proračunskega denarja mora biti tudi transparentna, vlada pa mora upoštevati še vrsto makroekonomskih kriterijev, ki jih določajo različne mednarodne institucije in pogojev, ki jih narekuje trenutna makroekonomska situacija v državi in svetu.

Na funkcijo sprejemanja in nadzora proračuna, ki je sicer le ena izmed številnih funkcij parlamenta, vplivajo številni dejavniki. Pomemben dejavnik je izid parlamentarnih volitev.

Od tega, katera stranka je na oblasti (liberalna, social–demokratska, konservativna) katere so njeni koalicijski partnerji in katere tvorijo opozicijo, skratka od sestave parlamenta, je odvisna tudi proračunska politika. V Sloveniji je bila skoraj celo desetletje na oblasti Liberalna demokracija Slovenije (z različnimi koalicijskimi partnericami), kar se pozna tudi na proračunski politiki.

Naslednji pomemben dejavnik so policy akterji, ki sodelujejo v procesu oblikovanja proračuna. Poleg vladnih se v proces oblikovanja proračuna vključujejo tudi nevladni akterji. Med glavne vladne akterje spadata predvsem Ministrstvo za finance, na čelu s finančnim ministrom, in sama vlada, tako njen predsednik kot vsi ministri, ki v vladi sodelujejo. Pomembno vlogo imata še Inštitut za makroekonomske analize in razvoj (IMAD) in pa seveda parlament (v Sloveniji in na Češkem imata parlamenta dokaj pomembno vlogo pri oblikovanju proračuna, medtem ko je v nekaterih državah vloga le-tega manjša).

Nevladni akterji lahko na oblikovanje proračuna vplivajo predvsem na dva načina. V začetni fazi oblikovanja proračuna preko ministrstev (ko ta oblikujejo svoje predloge za porabo proračunskih sredstev) in na koncu, ko pride predlog proračuna v parlamentarno obravnavo, preko poslancev. Na voljo imajo tudi druge oblike vplivanja na oblikovanje proračuna, ki pa so manj učinkovite, saj je spreminjanje proračunskih postavk, po tem ko je Zakon proračuna v parlamentu že sprejet, vse prej kot enostavno.

Skupina dejavnikov, ki vplivajo na vse (predvsem vladne) policy akterje so (makro) ekonomski dejavniki. Med te bi uvrstila predvsem stopnjo inflacije, rast BDP, stopnjo brezposelnosti in druge. Poleg ekonomskih dejavnikov, morata tako vlada kot parlament upoštevati tudi ekonomske kriterije, predvsem tiste, ko jih mora Slovenija dosegati, če želi postati članica Evropske unije. Poleg stopnje inflacije in stopnje obrestne mere sta še posebej pomembna dva kriterija, ki se nanašata neposredno na proračun, to sta višina proračunskega primanjkljaja in pa javni dolg. Vlada se trudi zmanjšati raven proračunskega primanjkljaja in javnega dolga, vendar je pri tem omejena s potrebami različnih skupin civilne družbe.

Pred procesom demokratizacije je imel parlament bistveno manjšo in tudi lažjo vlogo pri oblikovanju proračuna, predvsem pa pri nadzoru porabe proračunskih sredstev. Zaradi enopartijskega sistema, sodelovanje v proračunskem postopku za člane skupščine ni bilo niti potrebno niti pomembno. Akterji civilne družbe niso bili vključeni v proces oblikovanja

proračuna, prav tako pa so bili za centralizirano oblast dokaj nepomembni makroekonomski dejavniki, kot na primer inflacija. Res je, da je bila stopnja brezposelnosti dokaj nizka, zdravstvo in šolstvo pa popolnoma brezplačna in vsem dostopna, vendar so bile posledice neracionalnega in netransparentnega upravljanja s proračunskimi sredstvi hude. Hiperinflacija in postopen propad gospodarstva, hkrati pa najemanje kreditov v tujini in s tem visok javni dolg, so samo nekatere od posledic takega ravnanja. Posredno je, zaradi nezadovoljstva tistih, ki so ogromno prispevali v državno blagajno, prišlo celo do razpada države.

3. DRUŽBENO-POLITIČNI IN GOSPODARSKO-EKONOMSKI RAZVOJ OBEH DRŽAV V OBDOBJU TRANZICIJE

Parlament, katerega pomembna naloga in ena temeljnih funkcij je funkcija sprejemanja in nadzora proračuna, njegovo delovanje in njegova sestava so odraz družbeno-političnih in gospodarsko-ekonomskih razmer v državi. Prav tako tudi celotna politika javnih financ, proračunska politika in sama sestava proračuna z vsemi prihodki in odhodki Slovenija in Češka sta si v marsičem podobni. Ob koncu osemdesetih in začetku devetdesetih so se, po več desetletjih trajajočem enostrankarskem režimu, začele obširne demokratične reforme v obeh državah. Reforme so prinesle velike spremembe na različnih področjih, saj je bilo potrebno spremeniti celoten družbeni sistem. Vplivale so (med drugim) na delovanje parlamenta in posledično na izvajanje vseh njegovih funkcij, tudi proračunske.

3.1 Družbeno-politični razvoj obeh držav v obdobju tranzicije

Konec septembra, leta 1989 je slovenska skupščina sprejela dopolnila k ustavi, ki so pomenila eno večjih prelomnic na poti slovenskega osamosvajanja². Pri tem je bil posebej pomemben IX. amandma, s katerim je bila razglašena trajna, celovita in neodtujljiva pravice slovenskega naroda do osamosvajanja do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve in združitve (Zajc, 2000: 34). Julija, 1990 je bila sprejeta deklaracija o suverenosti države Slovenije³, konec leta 1990 je sledil plebiscit za samostojno Slovenijo, na katerem se je kar 88,5% prebivalcev opredelilo za samostojnost. 25. Junija 1991 je Slovenija razglasila neodvisnost.

Večje demokratične reforme so se na Češkem začele prav tako v letu 1989 z množičnimi demonstracijami, po katerih je bila 30. novembra 1989 ukinjen enostrankarski politični sistem. 25. novembra 1992 se je prej Zvezna republika preoblikovala v Federacijo Čehov in Slovakov, posledično sta s 1. januarjem 1993 iz ene nastali dve samostojni državi Republika Češka in Slovaška.

---

² S sprejetimi amandmaji v Sloveniji niso več veljali zvezni akti, ki so bili v nasprotju z njeno ustavo. Z njimi si je Slovenija zagotovila neke vrste »asimetrično federacijo«, niso pa še pomenili dokončnega slovesa Slovenije od Jugoslavije (Meier, 1996: 173).

³ Deklaracija je poudarila, da zvezna ustava, zakoni in drugi predpisi veljajo na ozemlju Slovenije le, če niso v nasprotju z ustavo in zakoni Republike Slovenije (Zajc, 2000: 35).

Tabela 1: Načini prehoda v demokratični politični sistem v Južni, Srednji in Vzhodni Evropi (1974 – 1991)

	Totalitarni in avtoritarni »socialistični sistemi	Vojaški sistemi	Osebni oziroma »sultanistični« sistemi	Samoupravni – nekdanji socialistični jugoslovanski sistem
Transformacija (reforma od zgoraj)	Sovjetska zveza Bolgarija	Turčija	Španija	Srbija Črna gora
Skupna akcija politične elite in opozicije (»ruptforma«)	Poljska Madžarska Litva			Slovenija Hrvaška Makedonija
Prelom (»ruptura«)	Vzhodna Nemčija ČSSR	Grčija	Portugalska Romunija Albanija	

Vir: Zajc, Drago (2000): Parlamentarno odločanje. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Načina prehoda v demokratični politični sistem pa se med obema državama, kljub mnogim skupnim smernicam, vendarle razlikujeta (Zajc, 2000: 21). V Češkoslovaški socialistični republiki se je zgodil »najtrši prehod«, t.i. prelom ali »ruptura«, za katerega je značilen izbruh množičnega nezadovoljstva, in ki je med državami s totalitarnim in avtoritarnim socialističnim sistemom kot so npr. Poljska, Vzhodna Nemčija, Madžarska ali Sovjetska Zveza, značilen samo še za Vzhodno Nemčijo. Kljub temu pa je bil prehod v primerjavi z drugimi državami, ki spadajo v to skupino, mehkejši, pravimo mu tudi »Žametna revolucija«. V Sloveniji je bil prehod še »mehkejši« (tako kot v vseh državah nekdanje Jugoslavije, v katerih je v obdobju pred demokratizacijo vladal samoupravni sistem), t.i. ruptforma, ki je bila izvedena s skupno akcijo politične elite in opozicije (glej tabelo 1).

Vzroki za prehod v demokratični politični sistem so številni in jih je več, imajo pa štiri skupne značilnosti. Prva skupna značilnost je kriza legitimnosti. Komunistična partija, organizirana po načelu demokratičnega centralizma, vladal v imenu ljudstva, ne da bi od njega dobila pooblastilo na demokratičnih volitvah. Druga značilnost je demokratično omejevanje človekovih pravic. Omejene so predvsem pravice svobode misli in javnega izražanja, ter pravice do zbiranja in svobodnega združevanja. Tretja značilnost je splošna neučinkovitost

realsocialističnih sistemov v Srednji in Vzhodni Evropi, kar pomeni predvsem nesposobnost sistemov uresničiti materialna pričakovanja družbe. Četrta značilnost so visoki stroški represije. V stanju negotovosti in nezaupanja, ki ju v nedemokratskih sistemih vzdržuje država, slabi samostojnost ljudi, kar zmanjšuje uspeh kolektivne akcije (Zajc, 2000:15). Vse te značilnosti nedemokratskih političnih sistemov se preslikavajo tudi na področje javnih financ; nelegitimnost, netransparentnost, nenadzorovana poraba sredstev in neučinkovitost so samo nekatere izmed negativnih lastnosti fiskalnega samoupravljanja oziroma »samokontrole« (Cvikl, Zemljič, 2000: 18).

S spremembo političnega sistema je bilo potrebno uvesti vrsto novih demokratičnih institucij in izvesti številne reforme. Določiti je bilo potrebno smernice, po katerih bi delovale nove, demokratično izvoljene vlade. Izbira vrste političnega sistema (parlamentarni ali (pol)predsedniški), sistema volitev (proporcionalni ali večinski) ali določitev strukture predstavniškega organa so samo nekatere odločitve, ki so bistveno vplivale na nadaljnji razvoj demokratičnega sistema (Zajc, 2000: 23).

Ne glede na razlike v načinu prehoda v demokracijo, sta Slovenija in Češka politično primerljivi. V obdobju tranzicije, sta obe pokazali precejšno mero stabilnosti že s tem, da sta v obeh predsednika (izvoljena na demokratičen način, v Sloveniji celo s splošnimi volitvami državljanov) zasedala svoj položaj več kot desetletje. Ena izmed temeljnih skupnih lastnosti pa ne izvira iz »skupne« preteklosti, pač pa temeljni na skupni prihodnosti, tj. vključitvi v Evropsko unijo. V skladu s tem ključnim političnim ciljem, sta obe prostovoljno »pristali« na politične spremembe, ki jih zahteva Evropa. Pred vključitvijo v Evropsko unijo je potrebno čim več stvari čim bolj prilagoditi oziroma poenotiti z evropsko zakonodajo in prakso; med njimi je tudi področje javnih financ in proračuna.

3.2 Gospodarsko-ekonomski razvoj obeh držav v obdobju tranzicije

Vzporedno s spremembo političnega sistema je v Sloveniji in drugih vzhodnoevropskih državah prišlo tudi do spremembe gospodarskega in ekonomskega sistema. Z uvedbo tržne ekonomije so gospodarstva držav v tranziciji doživela t.i. »tranzicijski« šok, kar pomeni, da so gospodarski kazalci sprva močno upadli, po nekaj letih prilagajanja pa so se začeli prav tako strmo dvigati. Rast bruto družbenega proizvoda, stopnja inflacije in različnih drugih ekonomskih kazalci so prikazani v spodnjih tabelah tako, da je možna za Slovenijo in Češko

neposredna primerjava le-teh. Uvedba tržne ekonomije je močno vplivala na proračunsko politiko vlade in na vlogo parlamenta pri njenem oblikovanju in nadzoru.

Češka ima (po združitvi s Slovaško) 10,3 milijona prebivalcev, kar je štirikrat več kot Slovenija. Številčnost populacije se v zadnjih desetih letih ni bistveno spremenila, spremenila se je struktura prebivalstva glede na starost, saj v obeh državah prevladujejo trendi staranja prebivalstva, pri čemer se znižuje delež aktivnega prebivalstva, narašča pa delež starejših od 65 let. Proračunska poraba je s tem precej obremenjena, medtem ko je prihodkovna stran proračuna, prikrajšana za vrsto prispevkov (struktura proračunskih prihodkov je natančno opisana v naslednjem poglavju).

Tabela 2: Različni ekonomski indikatorji

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996 (projekcija)
Populacija (v milijonih)								
Slovenija	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Češka	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Stopnja nezaposlenost								
Slovenija	2,9	4,7	8,2	11,6	14,4	14,4	13,9	na
Češka	0	0,8	4,1	2,6	3,5	3,2	2,9	na
Delež industrije pri BDP								
Slovenija	44,3	38	40,8	37,6	35,4	35,1	na	
Češka	Na	Na	na	45,0	40,0	39,2	40,1	na
Delež kmetijstva pri BDP								
Slovenija	4,3	4,7	4,9	4,9	4,5	4,5	na	na
Češka	6,3	8,4	6,0	5,7	6,2	5,6	5,6	

Vir: Transition report 1996. European Bank for Reconstruction and Development, London.

Proračun obremenjujejo poleg neaktivnega prebivalstva tudi nezaposleni. Stopnja nezaposlenosti je bila v Sloveniji v začetku devetdesetih let nizka (leta 1989 je bila 2,9%, leta 1990 pa 4,7%), medtem ko je na Češkem nezaposlenosti sploh niso poznali; leta 1989 je bila stopnja nezaposlenosti namreč 0% (leta 1990 pa 0,8%). V letih po osamosvojitvi je stopnja nezaposlenosti v Sloveniji strmo narasla. Leta 1991 na 8,2%, leto kasneje na 11,6%, medtem ko je bila leta 1993 že 14,4% (prav tako tudi leto kasneje). Po letu 1995 je začela stopnja

brezposelnosti počasi upadati. Na Češkem je stopnja brezposelnosti kljub tranziciji ostala nizka. Najvišja je bila leta 1991, 4,1%. Leta 1992 je upadla na borih 2,6%, medtem ko je leta 1993 zopet nekoliko narasla (na 3,5%), kar je bila posledica združitve s Slovaško. Leta 2001 je bila stopnja nezaposlenosti v Sloveniji 11,8%, kar je za 2,1% manj, kot leta 1995, medtem ko so napovedi za leti 2002 in 2003 še ugodnejše. Leta 2003 naj bi tako stopnja nezaposlenosti padla na (za Slovenijo po letu 1992 najnižjih) 10,0%. Na Češkem je stopnja brezposelnosti leta 2001 narasla na 8,9%, napovedi pa so še neugodnejše, saj naj bi leta 2002 brezposelnost narasla na 9,5%.

Kljub različnim trendom gibanja stopnje brezposelnosti v obeh državah lahko sklepamo, da sta na tem področju, v primerjavi z drugimi podobnimi državami, primerljivi. Z izjemo Madžarske, ki je imela v letu 2001 le 5,7% stopnjo brezposelnosti, napovedi za leto 2003 pa so prav tako ugodne, imajo druge države, kot na primer Poljska, Slovaška in Hrvaška precej višjo stopnjo brezposelnosti od obeh. Leta 2001 je imela tako Slovaška 18,6% , Poljska 17,4%, Hrvaška pa kar 23,1% stopnjo brezposelnosti.

Delež industrije in kmetijstva pri BDP sta pokazatelja razvitosti države. Delež primarnih (kmetijstvo) in sekundarnih (industrija) dejavnosti sta v razvitih deželah v upadanju, medtem ko naraščata deleža terciarnih in kvartarnih dejavnosti oziroma storitev. Delež kmetijstva je na Češkem v zadnjem desetletju nihal med 5,6 in 8,4%, v Sloveniji pa med 4,3 in 4,9%. V obeh državah sta deleža v upadu, kar pomeni, da se % BDP-ja, ki izhaja iz storitvenega sektorja povišuje. Iz razpredelnice je razvidno, da je delež kmetijstva v letih 1993 in 1994 nižji v Sloveniji kot na Češkem, je pa v obeh državah relativno nizek. Prav tako se zmanjšuje delež industrije pri BDP-ju, vendar pa je razlika tukaj že večja. Delež BDP-ja, ki ga prispeva industrija na Češkem, je za približno 5% višji kakor delež ki ga prispeva industrijski sektor v Sloveniji. Če seštejemo oba deleža, potem imata obe državi delež storitev nad 50%, torej pri tem tesno sledita razvitim zahodnoevropskim državam.

Tabela 3: Rast bruto družbenega proizvoda (BDP) v %:

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997 ¹	1995 ²	1996 ³
						(ocena)	(projekcija)	(napoved)	(1989=100)	
Slovenija	-4,7	-8,1	-5,4	1,3	5,3	3,5	3,0	4,2	91	94
Češka	-0,4	-14,2	-6,4	-0,9	2,6	4,8	5,1	5,1	85	90

Vir: Transition report 1996. European Bank for Reconstruction and Development, London.

¹ Povprečna vrednost napovedi EBRD, OECD, IMF, Project Link, European Union, PlanEcon, EIU, Vienna Institute, JP Morgan, CS First Boston in Kopint-Datorg

² Ocenjena stopnja bruto družbenega proizvoda (BDP)

³ Predvidena stopnja bruto družbenega proizvoda (BDP)

Rast bruto družbenega proizvoda je eden najpomembnejših gospodarskih kazalcev. Kot je razvidno iz tabele je v Sloveniji že v letu 1990 upadel za 4,7%, neposredno po osamosvojitvi pa že za dobrih 8%. Padec je sledil tudi leto kasneje in sicer za 5,4%. Že leta 1993 so začeli gospodarski kazalci zopet naraščati. Bruto družbeni proizvod je leta 1993 narasel za 1,3%, leta 1994 za 5,3%, vsako naslednje leto pa še med 3-4% letno. Kljub vztrajni rasti je leta 1996 vrednost bruto družbenega proizvoda dosegla samo 94% tiste leta 1989. Podobno se je dogajalo na Češkem. Leta 1989 je bila izvedena vrsta političnih sprememb, kar je vplivalo tudi na gospodarstvo. Leta 1990 se je rast bruto družbenega proizvoda zmanjšala za 0,4%, leta 1991 pa že za 14,02%, kar pomeni v primerjavi s Slovenijo precej večje znižanje rasti bruto družbenega proizvoda.

V letu 1992 je bila rast še vedno precej negativna (-6,4%), prav tako tudi v letu 1993 (-0,9). Prvič po letu 1990 je bila rast pozitivna leta 1994. Tega leta je bruto družbeni proizvod narasel za 2,6%, leto kasneje pa že za 4,8%. Leta 1996 in 1997 je bila predvidena rast dobrih 5% letno. V letu 2001 je bila rast BDP-ja v obeh državah 3,3 (Češka) oziroma 3,0% (Slovenija). Za leto 2002 je predvidena manjša rast BDP-ja, medtem ko naj bi bila rast BDP-ja v letu 2003 v večini nekdanjih vzhodnoevropskih držav precej višja, kot leto prej. Tako naj bi bila na Češkem letna rast BDP-ja v letu 2002 2,4% v letu 2003 pa 3,0%. V Sloveniji je predvidena letna rast BDP-ja za leto 2002 2,8%, v letu 2003 pa naj bi bila 3,5%. Hrvaška, Slovaška in Madžarska imajo v letu 2001 vse višjo letno rast BDP-ja, Hrvaška in Madžarska 3,8%, podobno pa velja tudi za napovedi za leti 2002 in 2003, ko naj bi imele prej omenjene države med 3,5 (Slovaška) in 4,0 (Hrvaška) odstotno letno rast BDP-ja. Najnižjo letno rast

BDP-ja ima Poljska. V letu 2001 je bila rast 1,0%, za leto 2002 pa je predvidena rast komaj 0,8% letno. Slovenija in Češka se obe glede na letno rast BDP-ja tako nahajata nekje v sredini.

Tabela 4: Stopnja inflacije

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997 ²
			Prodaja na drobno/potrošne cene (konec leta) ¹		(ocena)	(projekcija)	(napoved)
Slovenija	247	93	23	18	9	10	8,5
Češka	52	13	18	10	8	9	8,4

Vir: Transition report 1996. European Bank for Reconstruction and Development, London.

¹Sprememba procenta

² Povprečna vrednost napovedi EBRD, OECD, IMF, Project Link, European Union, PlanEcon, EIU, Vienna Institute, JP Morgan, CS First Boston in Kopint-Datorg

Gibanje rasti oziroma padca bruto družbenega proizvoda je skladno s političnimi dogajanjem v obeh državah. Razlika je le v tem, da je krivulja upadanja (in rasti) bruto družbenega proizvoda na češkem precej bolj strma kot v Sloveniji (nekaj je tudi časovnega zamika) (glej tabelo 1 v prilogi).

Stopnja inflacije je naslednji pomemben ekonomski kazalec in je tudi eden izmed štirih t.i. »maastrichtskih« kriterijev, ki jih upošteva Evropska unija pri bodočih članicah. Letna inflacija naj bi bila glede na le-te 3,1 %. Inflacija v Sloveniji je bila leta 1991 kar 247% (hiperinflacija). Na Češkem je bila stopnja inflacije kar petkrat nižja (»le« 52%). Razlika v stopnji inflacije med Češko in Slovenijo se je nadaljevala tudi v naslednjih letih. Leto kasneje se je stopnja inflacija v Sloveniji znižala na 93%, medtem ko je bila na Češkem le 13%. Leta 1993 se je stopnja inflacije v Sloveniji zopet znižala in sicer na 23%, medtem ko je stopnja inflacije na Češkem zaradi razdružitve Češkoslovaške narasla na 18%.

V naslednjih letih so se stopnje inflacije v obeh državah zniževale, z izjemo leta 1996, ko je bila zopet predvidena višja inflacija. Državi kot kandidatki za članstvo v EU težita k znižanju inflacije na 3%, kot to zahteva Evropska unija. Stopnja inflacije na Češkem v letu 2001 je bila 4,1%, kar pomeni, da se je Češka že zelo približala stopnji, ki jo določa Evropska unija, tj. 3,1% na letni ravni. Za leti 2002 in 2003 so napovedi še ugodnejše. Leta 2002 naj bi letna stopnja inflacije na Češkem znašala 2,2%, leta 2003 pa le še 2,0%. V Sloveniji se stopnja

inflacije po letu 1997 ni in ni hotela znižati. Leta 2001 je tako znašala 8,4% (približno toliko kot leta 1997), v naslednjih letih pa je kljub vsemu predvideno znižanje letne stopnje inflacije in sicer na 7,5% v letu 2002 in 6,0% v letu 2003.

Tabela 5: Primerljivi ekonomski indikatorji

Primerljivi ekonomski indikatorji	Slovenija	Češka
BDP indeks 1996 (1989=100)	94,7	88,1
Produktivnost v industriji (spr. v % 1995-1996)	6,9	9,0
Indeks bruto investicij 1995 (1989=100)	95,4	121,5
Zunanjetrgovinsko ravnotežje (v USD mn.) 1996	-1500	-5900
Zunanje investicije (v USD mn.) 1996	695	6704

Vir: Ferfila, Bogomil in Phillips, Paul (1999): Slovenia and Canada: A comparative approach. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Ostali primerljivi ekonomski indikatorji so indeks BDP, glede na leto 1989, produktivnost v industriji (primerjava med letoma 1995 in 1996), indeks bruto investicij za leto 1995, zunanjetrgovinsko ravnotežje (v letu 1996) in zunanje investicije (v letu 1996).

Indeks BDP za leto 1996 je višji v Sloveniji kot na Češkem in sicer za 6,6 indeksne točke. Kljub temu dosega le 94,7 % tistega iz leta 1989 (na Češkem le 88,1% tistega iz leta 1989). Produktivnost v industriji se je med letoma 1995 in 1996 v obeh državah povečala, v Sloveniji za skoraj 7% (6,9%), na Češkem pa kar za 9,0%. Veliko razliko opazimo pri indeksu bruto investicij za leto 1995 v primerjavi z letom 1989. V Sloveniji dosega indeks v letu 1996 le 95,4% tistega iz leta 1989, medtem ko je na Češkem za dobrih 25,6% višji in znaša 121,5% tistega iz leta 1989.

Zunanjetrgovinsko ravnotežje je v obeh državah negativno kar pomeni, da je uvoz v državo višji od izvoza. Slovenija. Slovenski zunanji primanjkljaj je v letu 1996 znašal 1500 milijonov dolarjev, Češki pa kar 5900 milijonov dolarjev. V letu 1996 je bila Češka že izjemno odprta za zunanje vlagatelje, medtem ko je Slovenija veljala za državo, zaprto za zunanje investicije. Zunanjih investicij je bila na Češkem tako kar desetkrat več kot v Sloveniji. Leta 1996 so tuji investitorji v Slovenijo prinesli 695 milijonov dolarjev, zunanje investicije na Češkem pa so znašale kar 6704 milijonov dolarjev.

Tabela 6: Doseganje maastrichtskih kriterijev

	Proračunski primanjkljaj	Javni dolg	Stopnja inflacije	Obrestna mera
m.k.	-3%	60%BDP	3,1%	7,8
Slovenija (1996)	-0,3	31,1	9,5	19,6

Vir: Ferfila, Bogomil in Phillips, Paul (1999): Slovenia and Canada: A comparative approach. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

V trenutnem obdobju sta obe državi, v primerjavi z drugimi srednjeevropskimi državami v približno podobnem položaju. Rast BDP-ja v letih 2001-2003 je daleč najnižja na Poljskem (med 0,8 in 1,3% na leto), sledita Češka in Slovenija s povprečno 34,0% letno stopnjo rasti BDP-ja, Madžarska s 3,3 do 3,9 % stopnjo rasti BDP-ja ter Slovaška in Hrvaška, katerih letna rast BDP-ja naj bi dosegla tudi do 4,0%. Stopnja brezposelnosti je prav tako ujemajoč se ekonomski indikator med obema državama. Daleč najnižjo stopnjo brezposelnosti ima Madžarska in sicer okrog 5,8% na leto, najvišje pa Poljska in Slovaška z okrog 18% stopnjo ter Hrvaška z 22 do 23% stopnjo brezposelnosti. Slovenija in Češka se nahajata v sredini, Češka z 8,9 do 9,4% stopnjo brezposelnosti in Slovenija z 11,8 do 10,0% stopnjo brezposelnosti. Stopnja inflacije je ekonomski indikator, ki se med obema državama najbolj razlikuje.

Tabela 7: Srednjeevropska gospodarstva

	Rast BDP (v % na leto)			Stopnja inflacija (v % na leto)			Stopnja brezposelnosti (v % na leto)		
	2001	2002*	2003*	2001	2002*	2003*	2001*	2002*	2003*
Češka	3,3	2,4	3,0	4,7	2,2	2,0	8,9	9,5	9,4
Madžarska	3,8	3,3	3,9	9,2	5,4	4,5	5,7	5,8	5,7
Poljska	1,0	0,8	1,3	5,5	3,0	4,0	17,4	18,0	18,0
Slovaška	3,3	4,0	3,5	7,3	3,0	7,0	18,6	18,0	17,0
Slovenija	3,0	2,8	3,5	8,4	7,5	6,0	11,8	11,0	10,0
Hrvaška	3,8	3,5	4,0	4,9	2,5	3,0	23,1	22,5	22,0

Vir: DELO, 26.10.2002

* Napovedi

Slovenija ima med vsemi naštetimi srednjeevropskimi gospodarstvi najvišjo stopnjo inflacije (med 8,4 in 6,0% letno). Sledijo ji Slovaška, Madžarska in Poljska s povprečno okrog 5% stopnjo inflacije. Na zadnjih dveh mestih se nahajata Hrvaška in Češka. Le-te ima najnižjo stopnjo inflacije med spodaj naštetimi srednjeevropskimi gospodarstvi (povprečno med 2 in 3% letno).

3.3 Primerjalne ugotovitve

Gospodarsko-ekonomski razvoj obeh držav v obdobju tranzicije je v veliki meri podoben. V začetku devetdesetih sta se obe soočili z veliko krizo gospodarstva, visoko stopnjo brezposelnosti, inflacije, upadom bruto družbenega proizvoda in storilnosti ter drugimi težavami, ki so bile pri obeh posledica izgube trga (Češka je izgubila slovaški trg, Slovenija pa Jugoslovanskega) in uvedbe novih načinov delovanja države (in posledično tudi gospodarstva).

Stopnja brezposelnosti je pomemben kazalec uspešnosti gospodarstva. Obe državi sta dokaj uspešno zajezili naraščajočo brezposelnost, ki se zdaj giba med 9,0 in 10,0%. Hiperinflacija, ki je pustošila na začetku osamosvojitvenega obdobja se je zmanjšala na 6,0-7,0% na letni ravni v Sloveniji, medtem ko so jo na Češkem že uspeli približati oziroma celo preseči maastrichtske kriterije (glej nadaljevanje).

Tudi nad 3,0% letna rast bruto družbenega proizvoda je dober kazalec ugodne gospodarske rasti. Privatizacija državnih ustanov se je na Češkem začela nekaj let prej kot v Sloveniji, vendar so zaradi tega nastalo razliko nadomestili z obsežnejšimi zunanjimi investicijami. V Sloveniji je bilo zunanjih investicij sicer mnogo manj kot na Češkem, se pa prodaja največjih in najuspešnejših slovenskih podjetij šele dobro začenja, njihova vrednost pa je zdaj dosti višja, kot je bila pred sedmimi, osmimi leti.

Kot sem že omenila, je Evropska unija določila štiri kriterije, ki se jim morajo države, ki se vanjo želijo včlaniti, čim bolj približati. Tako imenovani »maastrichtski kriteriji« natančno določajo stopnjo inflacije, ki naj ne bi presegala 3,1% na letni ravni, višino obrestne mere, katere višina naj ne bi presegla 7,8% na leto, višino proračunski primanjkljaj do 3% proračunskih sredstev in javni dolg, manjši od 60% bruto družbenega proizvoda. Tem kriterijem se želijo približati države, kandidatke za članstvo v Evropski uniji, med njimi tudi

Slovenija in Češka, njihova naloga pa je čim bolj izenačiti gospodarske razmere v posameznih kandidatkah.

Ob koncu tega poglavja si upam trditi, da sta si Češka in Slovenija na družbeno-političnem in gospodarsko ekonomskem področju kljub manjšim razlikam v marsičem podobni, kar potrjuje del mojih hipotez, postavljenih v uvodu. V naslednjih poglavjih, ki predstavljajo drugi del moje naloge bom skušala potrditi še drugi del moje hipoteze, in sicer, da je mogoče na podlag obstoječega in načrtovanega političnega in gospodarskega razvoja države, predvideti sam postopek sprejemanja proračuna in njegovo zgradbo. Na koncu bom skušala potrditi temeljno hipotezo v celoti.

4. POSTOPEK SPREJEMANJA DRŽAVNEGA PRORAČUNA

4.1 Splošna načela in pravila

Proračun je eden temeljnih instrumentov demokracije. Ima več različnih funkcij. V njem se kažejo temeljne značilnosti vlade, poglobitve naloge in cilji, ki jih želi doseči, hkrati pa je tudi ocena njene učinkovitosti in strokovnosti. Vloge in naloge, ki jih proračun ima oziroma opravlja, so različne; tako ima štiri pomembne razsežnosti: je politični instrument, katerega naloga je alokacija in distribucija redkih javnih dobrin; naloga proračuna kot managersko-administrativnega instrumenta je določanje načinov in sredstev za realizacijo javnih politik, ter ugotavljanje stroškov in drugih meril za ugotavljanje njihove učinkovitosti; naslednja razsežnost proračuna je vloga proračuna, kot ekonomskega instrumenta; njegova naloga je določanje makroekonomskih smernic razvoja posamezne države; pomembna pa je tudi vloga proračuna kot računovodskega instrumenta, ki nadzoruje vladno birokracijo oziroma prihodke in odhodke s katerimi ta upravlja.

Namen porabe proračunskih virov je v zaščiti javne koristi, v zadovoljevanju javnega interesa. Javno korist predstavljajo pravno zavarovane dobrine, kot so javni red, javna varnost, javna morala, neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali premoženje, interesi gospodarstva,...(Jerovšek, 1998:66) Javni interes je uzakonjen splošni interes (pomeni predvsem način zadovoljevanja družbenih potreb, ki so spoznane kot individualne potrebe vsakega člana družbe in za katere večina priznava, da jih lahko najbolj racionalno zagotavlja država) in nad njim prevlada (Ferfila, Kovač, 2000:149).

Javne dobrine so stvari ali upravičenja, ki jih skupaj troši več potrošnikov tako, da potrošnja enega v ničemer ne omejuje količine ali kakovosti potrošnje drugega (Ferfila, 1994:19,20). Potreba po dostopu javnih dobrin je eden temeljnih razlogov obstoja javnega sektorja (poleg pokrivanja eksternalitet javnih dobrin in korektiva nedelujočih tržnih mehanizmov z državno intervencijo in regulacijo). Javni sektor pa je zbir vseh javnih organizacij, ki opravljajo družbene in gospodarske javne dejavnosti, pri čemer gre za dejavnosti po netržnih načelih, kar se v prvi vrsti kaže s proračunskim financiranjem (Ferfila, Kovač, 2000:149, po Setnikar-Cankar). Navadno ga pojmuje kot skupno ime za javno upravo, politični sistem, izobraževalno, zdravstveno in raziskovalno sfero.

Mehanizmi za doseganje ciljev javnega sektorja so (javna) lastnina, proračunsko financiranje, državna (javnoupravna in zasebnopravna) regulacija in dopolnilno tudi pogodbeni management. Proračunsko financiranje je pomembno za normalno delovanje države. Iz proračuna se financirajo državni oziroma občinski organi, javne službe v gospodarstvu in negospodarstvu, intervencije v gospodarstvu in drugi organi glede na sprejete zakone ali odloke. Proračun v zakonodajnem smislu ni več »zakon«, zaradi česar tudi državni svet ne more z odločilnim vetom zavleči njegovega sprejetja.

4.2 Postopek sprejemanja državnega proračuna v Sloveniji

V RS sodelujejo pri oblikovanju in sprejemanju proračuna vlada, parlament, Ministrstvo za finance in Inštitut za makroekonomske analize in razvoj (IMAD). Te institucije sodelujejo v različnih fazah postopka sprejemanja proračuna, predvsem v fazi zbiranja proračunskih zahtev, kjer se v proces vključijo še vsa druga ministrstva in ostala telesa vseh treh vej oblasti-izvršne, zakonodajne in sodne. Ministrstvo za finance in inštitut za makroekonomske analize in razvoj (IMAD) imata še posebej pomembni vloge, vendar glede na vlado in predvsem glede na parlament delujeta nekako v ozadju.

Proračun se v Republiki Sloveniji tako sprejema po naslednjih korakih: najprej se, v skladu z analizo ekonomskih razmer v Republiki Sloveniji, določijo parametri, na katerih bosta temeljila tako Proračunski memorandum kot tudi predlog proračuna; sledi Spomladansko poročilo, ki je temelj za izdelavo Proračunskega memoranduma in predloga proračuna (preveri); v njem se izpostavijo ocene oziroma napovedi in strategije za slovenski ekonomski in socialni razvoj, določijo srednjeročni cilji in politike predvsem pa se kaže trud RS za postopen prehod na dolgoročno proračunsko načrtovanje; ta prizadevanja se še bolj kažejo v Proračunskem memorandumu, ki predstavlja dolgoročno projekcijo državnega proračuna, poleg tega pa še natančnejšo razlago proračunskega predloga za naslednje leto; predlog proračuna se sestoji iz bilance prihodkov in odhodkov ter računa financiranja, vsebuje pa tudi poseben del, ki je razdeljen glede na porabnike proračunskih sredstev in ga lahko imenujemo tudi kar »proračunska kontinuiteta«; jesensko poročilo je dokument t.i. zadnjega »poliranja« predloga proračuna.

Naloge Ministrstva za finance so različne. V sodelovanju z IMAD-om pripravi v marcu izhodiščne točke za oblikovanje državnega proračuna in nato pisno povabi vse porabnike

proračunski sredstev k predložitvi svojih zahtev; do konca junija preuči, skupaj z predlagatelji, vse predložene zahteve in oblikuje vsote, ki bodo vsebovane v predlogu proračuna. V obdobju od julija do septembra nato pripravi predlog proračuna, ter proračunski memorandum za naslednje leto (v sodelovanju z IMAD-om), oba dokumenta pa mora predložiti parlamentu najkasneje do 1. oktobra. V zadnji četrtini leta sodeluje s parlamentom pri različnih stopnjah razprav o proračunu in nato, na osnovi zbranih amandmajev, oblikuje »popravljen« predlog proračuna.

Inštitut za makroekonomske analize in razvoj (IMAD) ima ključno vlogo pri pripravi proračuna. Z Ministrstvom za finance sodeluje (v marcu) pri pripravi izhodiščnih točk za oblikovanje državnega proračuna. V obdobju od aprila do junija pripravlja Spomladansko poročilo o najnovejših ekonomskih trendih, ki služi kot okvir za pripravo predloga proračuna. Z Ministrstvom za finance sodeluje pri pripravi Proračunskega memoranduma, poleg tega pa v obdobju od septembra do oktobra pripravlja tudi Jesensko poročilo, ki služi vladi in Ministrstvu za finance kot »priporočilen« okvir pri popravi proračunskega predloga.

Kljub temu, da je priprava predloga proračuna temeljna naloga Ministrstva za finance, je vlada tista, ki odobri vse temeljne dokumente, na katerih le-ta sloni; to so: izhodiščne točke za pripravo predloga proračuna, Spomladansko poročilo, Proračunski memorandum, Jesensko poročilo in dopolnjeno verzijo proračunskega predloga, ki je navadno potrebna po obravnavi v parlamentu (dodajanje amandmajev). Vlada ima še posebej pomembno vlogo pri reševanju odprtih vprašanj, ki se nanašajo na financiranje proračunskih uporabnikov, predvsem pa pri določanju ciljev oziroma politik ekonomskega razvoja Republike Slovenije. Vladna stopnja sprejemanja proračuna traja od marca do oktobra in se konča s predložitvijo predloga proračuna v parlamentarno obravnavo.

Parlamentarna faza traja od oktobra do decembra. Kljub temu, da vstopi državni zbor v proces oblikovanja proračuna relativno redko, je njegova vloga temeljna. Predlog proračun se navadno dokončno oblikuje šele po navadno dolgotrajni in precej konfliktni parlamentarni razpravi, katere posledica je navadno popravljen oziroma dopoljen verzija. Predlog proračuna mora biti sprejet do konca koledarskega leta, sicer se po sklepu Ustavnega sodišča le-ta brez časovne omejitve podaljša veljavnost proračuna za preteklo leto.

Splošna razprava o proračunu in razprava po posameznih delih sta v slovenskem državnem zboru bistvena dela postopka sprejemanja proračuna. Stališča delovnih teles parlamenta, npr. parlamentarnega odbora za finance, imajo navadno pomemben vpliv na potek poslanske razprave. Za pripravo državnega proračuna je pooblaščen vlada, ki mora njegov predlog predložiti državnemu zboru najkasneje do 1. oktobra tekočega leta. Po poslovniku je vlada edina pristojna za predlaganje proračuna. Sam postopek sprejemanja državnega proračuna je zasnovan tako, da v primeru zavračanja predloga proračuna v državnem zboru, nista ogrožena financiranje državnih organov in izvajanje ključnih državnih nalog.

Predsednik vlade in minister za finance predstavita državnemu zboru predlog proračuna in proračunski memorandum. Poslanci in predsedniki delovnih teles nato dobijo oba dokumenta in imajo (po poslovniku) 15 dni časa, da pripravijo predloge in dopolnila k proračunu, delovna telesa pa morajo biti sklicana najkasneje v 25 dneh. Po obravnavi obeh dokumentov v delovnih telesih, je potrebno najkasneje v enem tednu sklicati sejo državnega zbora, na kateri se izvrši splošna razprava o le-teh. Na tej razpravi se predlog proračuna ali zavrne, ali pa se sprejme sklep o njegovi nadaljnji obravnavi.

V primeru, da državni zbor predlog proračuna sprejme, morajo poslanci, včasih pa tudi vlada, v 15 dneh predložiti proračunske amandmaje. Le-te morajo najprej obravnavati pristojna delovna telesa, nato pa še odbor za finance in kreditno-monetarne zadeve. Vlada in Ministrstvo za finance pripravita nato nov, z amandmaji dopolnjen predlog proračuna, in ga pošljeta v pregled Odboru za kreditno-monetarne zahteve. Sledi druga obravnava v državnem zboru. Na tej razpravi poslanci razpravljajo o predlaganih amandmajih in posameznih delih predloga proračuna. Ob koncu razprave predsednik državnega zbora potrditi usklajenost proračunskega predloga, sledi glasovanje poslancev o sprejemu predloga proračuna v celoti.

V primeru, da državni zbor predlog proračuna zavrne mora vladi določiti rok, v katerem mora le-ta oblikovati nov predlog. Nov predlog se nato sprejema po hitrem postopku, saj je rok za sprejetje proračuna konec koledarskega leta. V primeru, ko tudi ta predlog proračuna ni sprejet, Ustavno sodišče podaljša veljavnost proračuna v naslednje leto⁴.

---

⁴ Ta postopek se imenuje »metoda začasnega financiranja«, njegova temeljna funkcija pa je zagotoviti nemoteno financiranje in izvajanje nalog državnih organov.

4.3 Postopek sprejemanja državnega proračuna na Češkem

Proračunski postopek je natančno opredeljen v Poslovniku češkega parlamenta. Najpomembnejši koraki pri sprejemanju proračuna v Češkem parlamentu so podobni, kot v slovenskem. Predsedniku parlamenta mora vlada najkasneje tri mesece pred začetkom novega proračunskega leta (torej do 1. oktobra) predstaviti predlog proračuna. Po pregledu ga predsednik poda v pregled parlamentarnemu Odboru za državni proračun.

V primeru, da Odbor potrdi predlog proračuna, ga vlada predstavi parlamentu. V prvem branju poteka splošna razprava o predlogu proračuna. Na njej se ponovno natančno opredelijo zakonsko določeni proračunski izdatki (teh je kar okrog 85%), predvidena višina celotnih prihodkov in izdatkov, uravnoteženost proračuna (višina proračunskega primanjkljaja oziroma presežka), in proračun posameznih občin. Odbor za proračun mora v sodelovanju z vlado v postopku usklajevanja, ki poteka pred prvim branjem, poskrbeti za čim boljšo uravnoteženost med proračunskimi prihodki in izdatki, torej poskrbeti za čim manjši proračunski primanjkljaj. Preostalih 15% proračunskih prihodkov, katerih poraba ni zakonsko določena, se razdeli med posamezna ministrstva.

Vlada se mora v postopku oblikovanja odločiti, kateremu področju želi v naslednjem letu nameniti več denarja (zdravstvo, šolstvo, obramba), pri čemer mora upoštevati tudi razne zunanje smernice (npr. Evropske unije in NATO-a), ki določata določeno količino denarja za posamezne projekte (NATO npr. zahteva 2,0% proračunskega denarja za obrambne namene). Posamezni poslanci, poslanske skupine, ministri in drugi akterji, ki sodelujejo pri oblikovanju državnega proračuna imajo tako na voljo le okrog 8-10% (včasih še manj) proračunskega denarja, okrog katerega se lahko pogajajo. Ministrstva sodelujejo s svojimi predlogi pri pripravi Osnutka proračuna že pred njihovo obravnavo v parlamentu, zato imajo v primerjavi s posameznimi poslanci določeno prednost pri določanju višine proračunskih postavk.

V primeru, da parlament v prvem branju potrdi osnutek zakona, se v postopek sprejemanja proračuna vključijo določeni parlamentarni odbori, ki na svojih sejah obravnavajo posamezna poglavja osnutka. Odbori so zadolženi za obravnavanje točno določenega dela osnutka proračuna in se v delo drugih odborov ne smejo vmešavati. Na teh sejah lahko poslanci delno vplivajo na oblikovanje proračuna, katerega osnutek sicer pripravi Ministrstvo za finance. V

tem delu procesa se lahko v oblikovanje proračuna (hipotetično) vključijo tudi posamezne interesne skupine.

Pred letom 1995 je bila vloga parlamentarnih odborov precej večja, sedaj pa ima ključno vlogo pri oblikovanju proračuna Odbor za državni proračun, medtem ko imajo ostali odbori le neke vrste »svetovalno« vlogo. V primeru, da želi posamezen poslanec spremeniti določeno višino proračunske postavke v svojo korist (predvsem velja to za proračunske izdatke), mora istočasno natančno določiti katera druga proračunska postavka naj bi se za zahtevano vsoto znižala. Odbor za državni proračun obravnava pred drugim branjem vse predloge, ki so jih podali posamezni parlamentarni odbori in jih navadno v osnutek proračuna tudi vključi.

Po obravnavi predloga proračuna v parlamentarnih odborih sledi drugo branje predloga. Vlada in predsednik Odbora za državni proračun predstavita spremenjen predlog proračuna parlamentu, nato pa sledi parlamentarna razprava, v kateri lahko posamezni poslanci oziroma parlamentarne skupine predlagajo amandmaje in druge spremembe k predlogu proračuna.

Po drugem branju imajo poslanci 48 ur časa, da se pripravijo na tretje branje Predloga proračuna. V tem branju se ne dopolnjuje vsebina samega Osnutka, pač pa je tretje branje namenjeno predlogom, ki se nanašajo na popravljane napak, ki so »tehnične« narave.

5. PRORAČUN

5.1 Proračun Republike Slovenije

Proračunski viri se delijo na prihodke Republike Slovenije in na občinske prihodke. Davčni prihodki Republike Slovenije (v letu 2002) so: davki na dohodek in dobiček (dohodnina in davek od dobička pravnih oseb), prispevki za socialno varnost (prispevki zaposlenih, prispevki delodajalcev prispevki samozaposlenih in ostali prispevki za socialno varnost), davki na plačilno listo in delovno silo (davek na izplačane plače in posebni davek na določene prejemke), davki na premoženje, davki na promet nepremičnin in finančno premoženje), domači davki na blago in storitve (splošni prometni davki in davki na dodatno vrednost, drugi davki na blago in storitve, trošarine (akcize), davki na posebne storitve, pristojbine za motorna vozila drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev ter davek na promet motornih vozil) ter davki na mednarodno trgovino in transakcije (carine in druge uvozne dajatve).

Nedavčni prihodki se delijo na prihodke od udeležbe na dobičku in dohodke od premoženja (udeležba na dobičku javnih podjetij in javnih finančnih institucij, prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij in finančnih institucij, prihodki od obresti in prihodki od premoženja), takse in pristojbine (sodne takse in upravne takse), denarne kazni, prihodke od prodaje blaga in storitev ter drugi nedavčni prihodke.

Poleg tekočih prihodkov, kamor spadajo davčni in nedavčni prihodki, pozna proračun Republike Slovenije tudi kapitalske prihodke, kamor spadajo prihodki od prodaje osnovnih sredstev (prihodki od prodaje zgradb in prostorov, prihodki od prodaje prevoznih sredstev, prihodki od prodaje opreme in prihodki od prodaje drugih osnovnih sredstev) ter prihodki od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja (prihodki od prodaje stavbnih zemljišč). Manjši del prihodkov predstavljajo še prejete donacije (prejete donacije iz tujine za tekočo porabo in prejete donacije iz tujine za investicije) ter transferni prihodki (prejeta sredstva iz državnega proračuna in prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja).

Občinski prihodki so: davek od premoženja, davek na dediščine in darila ter davek na promet nepremičnin, davek na dobitke od iger na srečo, krajevne (turistične) takse, komunalne takse, nadomestilo za stavbna zemljišča ter drugo po zakonu. Krajevne (turistične) takse, komunalne

takse in nadomestilo za stavbna zemljišča smejo uvajati občine same, vse druge pa RS z zakonom. Deljiv dohodek med RS in občinami je dohodnina, 65% pripada RS, 35% občinam, torej se 35% dohodnine prišteva med izvirne prihodke občine.

5.2 Proračunski prihodki Republike Slovenije v letih 1995-2002

Proračunski prihodki so od leta 1995 do leta 2003⁵ izjemno narasli. Leta 1995 so znašali približno 520 milijard tolarjev, kar znaša nekaj manj kot 2,3 milijardi evrov, medtem ko proračunski memorandum za leto 2003 predvideva prihodke v višini 1,4 bilijona tolarjev, kar znaša že 6,2 milijardi evrov (glej spodnjo tabelo), ker pomeni, da so se proračunski prihodki v devetih letih zvišali za skoraj dvakrat, natančneje za 171%.

Tabela 8: proračunski prihodki Republike Slovenije v letih 1995-2003 v SIT in EUR

Leto	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
milijarde SIT	519,50	576,60	710,00	841,20	930,88	1021,32	1160,74	1223,26	1406,70
milijarde EUR	2,28	2,54	3,13	3,71	4,10	4,50	5,11	5,39	6,20

Kot je razvidno iz tabele, so se proračunski prihodki vsako leto povečevali, največ v letih 1997, 1998 in v letu 2001, največja porast proračunskih prihodkov pa se pričakuje v letu 2003 in sicer za skoraj 200 milijard tolarjev, kar je skoraj 100 milijard več, kot je bilo povprečno letno zvišanje proračuna.⁶ Povprečna letna rast proračunskih prihodkov je 110,90 milijarde tolarjev letno. Najmanj so se proračunski prihodki povečali v letih 1996 in 2002

5.3 Proračunski prihodki Češke v letih 1995-2002

Klasifikacija prihodkov državnega proračuna Republike Češke je podobna kot tista v Sloveniji. Leta 2002 so bili prihodki razdeljeni na tekoče prihodke (davčne in nedavčne), na kapitalne prihodke in prejete donacije. Zaslediti ni le transference prihodkov.

⁵ Podatki v prilogi 8 veljajo za proračunski memorandum, objavljen v Uradnem listu z dnem 17.12.2001. Vlada je 31.07.2002 sprejela nov proračunski memorandum za leto 2003 in proračunski memorandum za leto 2004.

⁶ Proračunski prihodki so se na leto povprečno zvišali za 110,9 milijarde tolarjev.

Davčni prihodki so: davki na dohodke in dobiček (dohodnina, davek od dobička pravnih oseb ter drugi davki na dohodek in dobiček), prispevki za socialno varnost (prispevki zaposlenih, prispevki delodajalcev in ostali prispevki za socialno varnost), davki na plačilno listo in delovno silo, davki na premoženje (davki na nepremičnine, davki na neto premoženje, davki na dediščine in darila, davki na finančne in druge transfere ter drugi davki na premoženje), domači davki na blago in storitve (splošni prometni davki in davki na dodano vrednost, trošarine (akcize), dobički fiskalnih monopolov, davki na posebne storitve, davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev, kot so davki od dovoljenj za poslovanje in za opravljanje dejavnosti, pristojbine za motorna vozila ter drugi davki na uporabo blaga in opravljanje storitev, in drugi davki na blago in storitve), davki na mednarodno trgovino in transakcije (uvozne dajatve – carine in druge uvozne dajatve, izvozne dajatve, dobički uvoznih in izvoznih monopolov, dobički od menjave tujih valut, davki na menjavo tujih valut, drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije) in drugi davčni prihodki.

Nedavčni prihodki se delijo na prihodke od udeležbe na dobičku in dohodke od premoženja (dohodki od udeležbe na dobičku javnih podjetij, prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij ter drugi dohodki od premoženja), takse in pristojbine, denarne kazni, prispevki v vladni sklad za pokojnine in socialno zavarovanje znotraj vlade ter druge nedavčne prihodke.

Davčni in nedavčni prihodki predstavljajo tekoče prihodke, poleg katerih prispevajo v državni proračun še kapitalski prihodki in prejete donacije. Prvi se delijo na prihodke od prodaje osnovnih sredstev, prihodke od prodaje zalog, prihodke od prodaje zemljišč in nematerialnega premoženja ter prihodke iz naslova kapitalskih transferjev iz nevladnih virov. Prejete donacije se delijo na prejete donacije iz tujine (prejete donacije iz tujine za tekočo porabo in prejete donacije iz tujine za investicije), prejete donacij iz domačih virov (prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo in prejete donacije iz domačih virov za investicije) ter druge prejete donacije.

Proračunski prihodki so od leta 1995 do leta 2002 naraščali. Leta 1995 so znašali približno 430 milijard čeških kron, kar znaša nekaj več kot 14,0 milijard evrov, proračunski memorandum za leto 2002 pa predvideva prihodke v višini 662 milijard čeških kron, to je 21,8 milijard evrov (glej spodnjo tabelo), ker pomeni, da so se proračunski prihodki v devetih letih zvišali za 54% (v Republiki Sloveniji za skoraj dvakrat več).

Tabela 9: proračunski prihodki Češke v letih 1995-2002 v čeških kronah in EUR

Leto	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Milijarde CZK	428,47	464,24	487,66	518,76	549,01	568,46	630,22	662,86
Milijarde EUR	14,08	15,25	16,02	17,02	18,04	18,67	20,70	21,78

Proračunski prihodki so se vsako leto povečevali, daleč največ v letu v letu 2001, za kar 61,76 milijard čeških kron (v povprečju za približno 33,48 milijard čeških kron letno). Najmanj so narasli v letu 2000, za komaj 19,45 milijard čeških kron, precej pod povprečjem pa so narasli tudi v letu 1997, za 23,42 milijard čeških kron.

5.4 Proračunski prihodki – primerjalno

Primerjava proračunskih prihodkov med Slovenijo in Češko pred letom 1999 je težavna, saj klasifikacija prihodkov ni enaka. Predvsem je problematična prihodkovna stran slovenskega proračuna do leta 1999, ki je šele s takratno davčno reformo, postala primerljiva s prihodkovno stranjo proračunov ostalih evropskih držav. Češka je svojo proračunsko reformo izvedla že prej, kar se pozna tudi na zgradbi njenega proračuna. Kljub razlikam v klasifikaciji, bom skušala primerjati proračunske prihodke obeh držav od leta 1995 naprej.

Prva pomembna skupina davkov so davki na dohodek in dobiček. Med te davke spadata dohodnina ter davek od dobička pravnih oseb (in drugi davki na dohodek in dobiček na Češkem). Dohodnina je vrsta davčnega proračunskega prihodka, ki ga zasledimo pri obeh državah od leta 1995 naprej. V Sloveniji je eden pomembnejših polnilcev proračuna. V letu 1995 je na Češkem predstavljala komaj 1,98% proračunskih prihodkov, v Sloveniji pa kar 20,50%, torej petino proračunskih prihodkov. Leto kasneje se je razmerje nekoliko spremenilo. Predvsem se je povečal delež dohodnine na Češkem in sicer za več kot dvakrat. Tako je leta 1996 delež dohodnine na Češkem znašal 6,40%, v Sloveniji pa je ostal približno enak (19,81%), kot leto prej. Leta 1997, 1998, 1999 in leta 2000 so se razmerja le malo spreminjala. Delež dohodnine kot proračunskega prihodka se je v Sloveniji leta 1997 gibal okrog 18,91%, leto kasneje okrog 18,19%, leta 2000 pa »le« še okrog 16,68% (približno toliko tudi leta 1999). Leta 2002 je predstavljala dohodnina v Sloveniji 17,62% proračunskih

prihodkov, na Češkem pa že 12,69% proračunskih prihodkov (do spremembe je prišlo v letu 2001, ko je v primerjavi s prejšnjim letom delež dohodnine narasel za 100%-iz 6,12% v letu 2000 na 12,14% v letu 2001).

Tabela 10: Primerjava proračunski prihodkov (kot % vseh proračunskih prihodkov) Slovenije in Češke v letih 1996, 1998, 2000 in 2002.

	Leto 1996		Leto 1998		Leto 2000		Leto 2002	
	Slovenija	Češka	Slovenija	Češka	Slovenija	Češka	Slovenija	Češka
SKUPAJ PRIHODKI (v milijardah EUR),	2,54	15,25	3,71	17,02	4,50	18,67	5,39	21,78
Od tega (v %):								
DAVČNI PRIHODKI	94,27	94,60	91,76	95,59	93,94	97,53	91,46	93,12
Davki na dohodek in dobiček	22,38 ⁷	16,61	22,93*	16,92	21,20	15,32	24,09	21,27
Dohodnina	19,81	6,40	18,19	7,01	16,68	6,12	17,62	12,69
Davek od dobička pravnih oseb	2,57	10,27	4,74	9,91	4,52	9,20	6,47	8,58
Prispevki za socialno varnost	0,69	35,01	0,64	37,05	0,62	36,75	0,66	39,11
Davki na plač. listo in del. silo	0,50 ⁸	/	4,92*	/	5,96	/	8,04	/
Davki na premoženje	/	0,83	/	1,21	0,49	1,05	0,30	1,24
Domači davki na blago in storitve	55,41 ⁹	37,85	54,55*	37,76	61,71	39,97	56,04	29,19
Splošni prometni davki in DDV	/	23,55	/	23,05	42,73	25,67	37,01	18,48
Trošarine (akcize)	/	13,16	/	13,09	14,39	12,47	14,08	10,71
Davki na medn. trgovino in transak.	15,28 ¹⁰	4,24	6,30	2,63	3,69	2,39	2,33	1,51
NEDAVČNI PRIHODKI	5,73	4,51	6,87	2,62	4,71	2,09	6,39	6,88

* Velja enako kot za leto 1996

Davek od dobička pravnih oseb je bil prav tako v obeh državah uveden že pred letom 1995. Leta 1995 je predstavljal v Sloveniji le manjši delež proračunskih prihodkov in sicer 2,85% proračunskih prihodkov Slovenije. Država je z nizkimi davki skušali pomagati gospodarstvu,

⁷ Takšen delež dobimo, ko seštejemo dohodnino in davek od dobička pravnih oseb, ki pa leta 1996 še nista spadal v isto skupino davkov (zdaj davki na dohodek in dobiček).

⁸ Delež predstavlja davek na določene prejemke, saj leta 1996 davek na plačilno listo in delovno silo v Sloveniji še ni obstajal.

⁹ Delež velja za vse prometne davke skupaj (davki na dodano vrednost in trošarine kot take še niso bili uvedeni)

¹⁰ Delež ne velja za davke na mednarodno trgovino in transakcije kot ga poznamo danes, ampak carine in uvozne takse, ki so bile takrat v veljavi.

ki je bilo še vedno v »tranzicijskem šoku«, k večji konkurenčnostjo na domačih in tujih trgih. Na Češkem je bil istega leta delež proračunskih prihodkov iz tega naslova že izjemno visok, v proračun je prispeval kar 14,78% proračunskih sredstev. Leta 1996 se je na Češkem delež proračunskih prihodkov iz tega naslova zmanjšal skoraj za tretjino (v proračunsko blagajno je prispeval 10,27% proračunskih sredstev), rahel upad zasledimo tudi v Sloveniji (2,57% delež proračunskih sredstev). V naslednjem letu se je, kot delež proračunskih sredstev Republike Slovenije, povečal za skoraj 100%. Leta 1997 je tako predstavljal 4,77% delež proračunskih sredstev. Leto kasneje se je začel zopet rahlo zniževati, leta 1998 je tako predstavljal 4,74% delež proračunskih sredstev, leta 1999 4,64% delež proračunskih sredstev in leta 2000 4,52% delež proračunskih sredstev. Na Češkem je leta 1997 zaslediti obraten trend, kot v Sloveniji in sicer zmanjševanje deleža proračunskih prihodkov iz tega naslova. Delež proračunskih prihodkov iz naslova davka na dobiček pravnih oseb je bil tako leta 1997 manjši za skoraj petino (8,65%). V letu 1998 je bil delež nekaj višji (9,91%), v naslednjih letih pa zasledimo zopet rahel upad (leta 1999 je delež 9,35%, leta 2000 pa 9,20%). V letu 2001 in 2002 se vrtil delež proračunski prihodkov Republike Češke iz naslova davka na dobiček pravnih oseb med 8,38 in 8,58%. V Sloveniji je po letu 2000 delež proračunskih prihodkov iz tega naslova nenehno naraščal in sicer je predstavljal leta 2001 5,58% delež proračunskih sredstev, leto kasneje pa že 6,47% delež proračunskih sredstev, kar pomeni, da se je razlika med češkim in slovenskim deležem tega davka med proračunskimi prihodki znižala na vsega 2% (leta 1995 je bil delež proračunskih prihodkov iz tega naslova v proračunu Republike Češke več kot štirikrat višji, kakor v proračunu Republike Slovenije).

Tabela 11: Davki na dohodek in dobiček v Sloveniji in na Češkem od leta 1995 do leta 2002

Davki na dohodek in dobiček (kot delež proračunskih prihodkov v %)								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Dohodnina								
Slovenija	20,50%	19,81%	18,91%	18,19%	16,93%	16,68%	16,31%	17,62%
Češka	1,98%	6,40%	6,84%	7,01%	6,42%	6,12%	12,14%	12,69%
Davek od dobička pravnih oseb								
Slovenija	2,85%	2,57%	4,69%	4,74%	4,64%	4,52%	5,48%	6,47%
Češka	14,78%	10,27%	8,65%	9,91%	9,35%	9,20%	8,38%	8,58%

Naslednji pomemben davek je davek na blago in storitve. Leta 1995 je v Sloveniji predstavljal kar 52,69% vseh proračunskih prihodkov (davki od prometa proizvodov in storitev), na Češkem (davki na blago in storitve) pa 36,26% vseh proračunskih prihodkov, kar pomeni, da je v obeh državah najpomembnejši polnilec proračuna. Leto kasneje se je njihov delež še povečal. V Sloveniji je tako predstavljal (prometni davek) 55,41% vseh prihodkov, na Češkem pa 37,85% vseh proračunskih prihodkov. V letu 1997 se je na Češkem višina proračunskih prihodkov iz tega naslova še povišala, in sicer na 38,83%, medtem ko zasledimo v Sloveniji rahel upad (54,79%). V naslednjem letu je v obeh državah nekoliko upadel in sicer v Sloveniji na 54,55%, na Češkem pa na 37,76% proračunskih prihodkov in se s tem približal drugemu najpomembnejšemu polnilcu proračuna, tj. prispevkom za socialno varnost (z 37,05% deležem proračunskih prihodkov).

Leto kasneje je prišlo v Sloveniji do nove klasifikacije davkov na blago in storitve, ki je tako postala popolnoma primerljiva s Češko. Z uvedbo nekaterih novih davkov se je delež prihodkov iz naslova domačih davkov na blago in storitve povišal za skoraj 6%. Splošni prometni davki in davki na dodano vrednost so tako predstavljali 56,71% vseh prihodkov, vsi davki na blago in storitve pa kar 61,33% vseh prihodkov. Na Češkem so leta 1999 domači davki na blago in storitve predstavljali 40,37% delež vseh proračunskih prihodkov, od tega splošni prometni davki in davki na dodano vrednost 25,20% vseh proračunskih prihodkov, kar je za dobra 2% več kot leto poprej.

V Sloveniji predstavljajo splošni prometni davki in davki na dodano vrednost več kot polovico proračunskih prihodkov, medtem ko na Češkem le četrtnino vseh proračunskih prihodkov. Na drugi strani, pa je trošarina na Češkem s 13,32% deležem proračunskih prihodkov v letu 1999 pomemben polnilec proračunske blagajne, medtem ko predstavlja v Sloveniji v proračunski bilanci iz tega leta še 0,00% delež proračunskih sredstev. Leta 2000 se delež prihodkov iz naslova davkov na blago in storitev na Češkem ni bistveno povišal (39,97%), prav tako ne v Sloveniji (61,71%). Leta 2001 je v Sloveniji zaslediti upad za skoraj 4% in sicer na 57,30%, še za dodaten 1% v letu 2002 (56,04%). Tudi na Češkem zasledimo upad deleža proračunskih prihodkov iz naslova davkov na blago in storitve, vendar je ta mnogo močnejši kot v Sloveniji.

Leta 2000 predstavljajo davki na blago in storitve na Češkem še 39,97% vseh proračunskih prihodkov, leta 2001 pa le še 32,24% proračunskih prihodkov, leto kasneje 29,19% delež

proračunskih prihodkov, od tega splošni davki na blago in storitve le 18,48% delež, kar je malo v primerjavi s Slovenijo, v kateri predstavlja delež proračunskih prihodkov iz tega naslova skoraj 40% delež proračunskih sredstev.

Tabela 12: Domači davki na blago in storitve v Sloveniji in na Češkem od leta 1995 do leta 2002

Domači davki na blago in storitve (kot delež proračunskih prihodkov v %)								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Splošni prometni davki in davki na dodano vrednost (domači davki na blago in storitve)								
Slovenija	52,69% ¹	55,41% ¹	54,79% ¹	54,55% ¹	56,71%	42,73%	38,76%	37,01%
					61,33% ¹	61,71% ²	57,30% ²	56,04% ²
Češka	22,13%	23,55%	24,13%	23,05%	25,20%	25,67%	21,58%	18,48%
	36,26% ³	37,85% ³	38,83% ³	37,76% ³	40,37% ³	39,97% ³	32,24% ³	29,19% ³
Trošarine								
Slovenija	-	-	-	-	0,00%	14,39%	13,87%	14,08%
Češka	13,22%	13,16%	13,16%	13,09%	13,32%	12,47%	10,66%	10,71%

¹ Vsi davki na blago in storitve skupaj (pred uvedbo trošarin).

² Vsi davki na blago in storitve skupaj (po uvedbo trošarin).

³ Vsi davki na blago in storitve skupaj.

Z uvedbo trošarin v letu 2000 se delež domačih davkov na blago in storitve v Sloveniji ni bistveno povečal. Precej se je znižal delež splošnih prometnih davkov in davkov na dodano vrednost (med leti 1999 in 2002 za skoraj 20%, z uvedbo trošarin in davka na dodano vrednost leta 2000 za 14%). V primerjavi s Češko, v kateri se je delež proračunskih prihodkov iz naslova trošarin med leti 1995 in 2000 gibal nekaj nad 13%, nato pa leta 2001 in 2002 padel na dobrih 10%, je bil delež proračunskih prihodkov iz tega naslova v Sloveniji med leti 2000 in 2002 za dobre 3% višji. Leta 2000 je tako predstavljal 14,39% (na Češkem 12,47%), leta 2002 pa 14,08% (na Češkem le še 10,71%).

Na Češkem predstavljajo domači davki na blago in storitve v zadnjih dveh letih komaj drugi najpomembnejši polnilec proračuna (prispevajo okrog 30% proračunskih sredstev), medtem

ko predstavljajo proračunski prihodki iz tega naslova v Sloveniji v zadnjih letih skoraj 60% vseh proračunskih sredstev.

Med najpomembnejšimi polnilci Češkega proračuna so prispevki za socialno varnost (v zadnjih dveh letih so po deležu proračunskih dohodkov celo na prvem mestu), medtem ko predstavljajo v Sloveniji le manjši delež proračunskih prihodkov. Leta 1995 so na Češkem prispevki za socialno varnost predstavljali 32,84% proračunskih prihodkov, kar je ogromno v primerjavi s Slovenijo, kjer nikoli niso presegli 1% proračunskih prihodkov (leta 1995 največ v zadnjih osmih letih 1,74%). V naslednjih letih je delež proračunskih prihodkov iz tega naslova na Češkem naraščal (od leta 1996 do leta 2001 je predstavljal okrog 36% delež proračunskih prihodkov), leta 2002 pa je delež proračunskih prihodkov od prispevkov za socialno varnost predstavljal že skoraj 40% delež proračunskih prihodkov. V Sloveniji je delež iz naslova prispevkov za socialno varnost v zadnjih osmih letih predstavljal med 0,6 in 0,7% delež proračunskih prihodkov.

Tabela 13: Prispevki za socialno varnost v Sloveniji in na Češkem od leta 1995 do leta 2002

Prispevki za socialno varnost (kot delež proračunskih prihodkov v %)								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Slovenija	1,74%	0,69%	0,68%	0,64%	0,61%	0,62%	0,63%	0,66%
Češka	32,84%	35,01%	36,72%	37,05%	35,98%	36,75%	37,20%	39,11%

6. ZAKLJUČEK

Primerjalna analiza takega procesa, kot je oblikovanje in sprejemanje proračuna v nacionalnih parlamentih, je zahtevna naloga. Največjo težavo predstavlja predvsem neuskklajenost klasifikacij proračunskih odhodkov obeh držav. Na Češkem so klasifikacijo proračunskih odhodkov, ki temelji na danih smernicah Evropske Unije, začeli uporabljati prej kakor v Sloveniji, kjer je taka klasifikacija prišla v uporabo šele po proračunski reformi leta 2000. Primerjava danih podatkov (proračunskih odhodkov) bi bila tako nesmiselna.

Primerjava postopka oblikovanja in sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih Slovenije in Češke je smiselna, prav tako je smiselna tudi primerjava proračunskih prihodkov, katerih klasifikacija je primerljiva. Na podlagi obeh lahko sklepamo ne samo o davčni in javnofinančni politiki obeh držav, pač pa tudi drugih politikah, npr. socialni, zdravstveni, šolski in drugih. Vloga nacionalnih parlamentov pri sprejemanju in sestavi proračuna tako odseva realne družbene, ekonomske in politične razmere v državi. Kdo sodeluje pri oblikovanju proračuna (samo vlada, parlament ali tudi civilna družba), kako in kje poteka postopek sprejemanja proračuna, kako so porazdeljeni proračunski odhodki, vrste davčnih in nedavčnih prihodkov idr., vse to so indikatorji trenutnega stanja v državi.

Ekonomski kazalci pa tudi struktura proračunskih prihodkov dokazujejo, da sta obe, tako Slovenija kot Češka, dokaj dobro »prebrodili« transzijsko obdobje, in da se obe skušata čim boljše in čim hitreje prilagoditi kriterijem Evropske Unije, v katero bosta vstopili v letu 2004. Stopnja nezaposlenosti se znižuje, prav tako tudi stopnja inflacije. Obe državi se skušata tudi čim hitreje približati maastrichtskim kriterijem, kar pomeni manj kot 3% proračunski primanjkljaj, manj kot 60% javni dolg, stopnjo inflacije do 3,1% in pa 7,8% obrestno mero.

Klasifikacija proračunskih dohodkov je primerljiva, kar dokazuje podobno miselnost vlade in nacionalnih parlamentov obeh držav na področju davčne oziroma javnofinančne politike, ki je tudi izmed temeljnih kazalcev ekonomsko – gospodarskega pa tudi družbeno – političnega razvoja države. Edina pomembna razlika se kaže v deležu proračunskih prihodkov iz naslova domačih davkov na blago in storitve, ter prispevkov za socialno varnost. Splošni prometni davki in davki na dodano vrednost predstavljajo v Sloveniji v zadnjih štirih letih dobro tretjino vseh proračunskih dohodkov, medtem ko predstavljajo na Češkem le slabo petino letih. Prispevki za socialno varnost na Češkem dosegajo leta 2002 že skoraj 40% proračunskih

prihodkov, medtem ko v Sloveniji ne presegajo 1%. Eden od možnih vzrokov za tako razliko bi lahko bila usmerjenost (liberalna, socialdemokratska) politične stranke, ki je zmagala na parlamentarnih volitvah oziroma koalicije, ki jo je po njih oblikovala z drugimi strankami. Drugo bi morda lahko iskali v kontinuiteti proračunske politike vlade pred tranzicijskim obdobjem.

Glede na postopek sprejemanja proračuna v nacionalnih parlamentih Slovenije in Češke lahko sklepamo, da sta obe državi demokratični in politično stabilni. Sprejemanje in oblikovanje proračuna je v obeh zakonsko urejeno z Zakonom o proračunskem postopku, poslanci (in drugi akterji, kot na primer predstavniki civilne družbe) imajo možnost vplivanja v celotnem procesu sprejemanja proračunskega predloga za prihodnje leto.

Funkcije nacionalnih parlamentov se v precejšnji meri odražajo v funkciji sprejemanja in nadzora proračuna. Ustvarjanje legitimnosti, razreševanje interesnih konfliktov, predstavljanje družbenih interesov so samostojne funkcije nacionalnih parlamentov, hkrati pa se izražajo »skozi« funkcijo sprejemanja in nadzora proračuna v nacionalnih parlamentih, kar pomeni da je dobro opravljanje funkcije sprejemanja in nadzora proračuna predpogoj za opravljanje drugih funkcij in obratno.

Vloga slovenskega in češkega nacionalnega parlamenta pri sprejemanju in oblikovanju proračuna, se je v zadnjih letih močno spremenila. S proračunom se ne financira samo država kot institucija, kot je bila to navada prejšnjega sistema, pač pa je proračun eden izmed temeljnih dejavnikov razvoja celotnega (demokratičnega) družbenega sistema države. Brez finančnih sredstev ni države, kakor tudi ni države brez državljanov, zato bo funkcija sprejemanja in nadzora proračuna v nacionalnih parlamentih ostala ena najpomembnejši funkcij tudi po vključitvi Slovenije in Češke v Evropsko Unijo.

Zaradi približevanja Evropski uniji, ki je postavila enotne pridružitvene kriterije za vse bodoče članice te zveze, se različne politike slovenske in češke vlade, ter vloga nacionalnih parlamentov pri njihovem oblikovanju, na mnogih področjih vedno bolj usklajujejo z le-temi in si tako postajajo vedno bolj podobne. Družbeno – politični in gospodarsko - ekonomski razvoj obeh držav je torej definiran s smernicami, ki jih Unija določa. Leta 2004 bosta obe pripadali zvezi, ki ima skupno zunanjo, monetarno in druge politike (tudi proračunsko), kar pomeni še močnejše izenačevanje mnogih politik.

Funkcija sprejemanja in nadzora proračuna, ki je ena najpomembnejših funkcij nacionalnih parlamentov, se bo tako »prenesla« tudi na druge ravni. Funkcija ne bo pripadla samo nacionalnim parlamentom obeh držav, pač pa se bo delno prenesla na višjo, ti. »evropsko« raven. Ključno vlogo pri oblikovanju in sprejemanju »evropskega« proračuna in proračunske politike, bo imel parlament Evropske unije in njegovi poslanci (in ne nacionalni parlamenti). Poleg te funkcije, bo imel parlament Evropske Unije tudi vse ostale, prej naštete funkcije, od zakonodajne funkcije do funkcije razreševanja interesnih konfliktov, od funkcije ustvarjanja legitimnosti do predstavljanja družbenih interesov in druge. Nacionalna parlamenta Slovenije in Češke bosta morala del svojih pristojnosti prenesti na evropski parlament, kljub temu pa bosta obdržala vse svoje temeljne funkcije.

7. LITERATURA

Bibič, Adolf (1997): Civilna družba in politični pluralizem. Znanstvena knjižnica Fakultete za družbene vede, Ljubljana.

Bučar, France (1998): Demokracija in kriza naših ustavnih institucij. Nova revija, Ljubljana.

Cvikl, Milan M., Zemljič Petra (2000): Zakon o javnih financah (ZJF) s komentarjem. Bonex založba, Ljubljana.

Čok, Mitja, Prevolnik, Valentina in Stanovnik, Tine (1999): Javne finance v Sloveniji. Ekonomska fakulteta, Ljubljana.

Ferfila, Bogomil et al. (2001): Države in svet. Fakulteta za družbene Vede, Ljubljana.

Ferfila, Bogomil in Kovač, Polonca (2000): Javne politike in javna ekonomika. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Ferfila, B. in Le Loup, L.(1999): Budgeting, managemen and policymaking: A comparative perspective. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Ferfila, Bogomil in Philips, Paul (1999): Slovenia and Canada: A comparative approach Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Ferfila, Bogomil (1996): Proračun Republike Slovenije in proračunski proces v slovenskem parlamentu. Zbornik referatov, Politološki dnevi 1996. Slovensko politološko društvo, Ljubljana.

Meier, Viktor (1996): Zakaj je razpadla Jugoslavija?. Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.

Potočnik, Janez (1998): Strategija Republike Slovenije za vključitev v Evropsko unijo: Ekonomski in socialni del. Urad republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana.

Stanovnik, Tine (1998): Javne finance. Ekonomska fakulteta, Ljubljana.

Zajc, Drago (2000): Parlamentarno odločanje. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

8. PRAVNI VIRI

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 23/96 in 47/97)

Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2000 (Uradni list RS, št. 9/00)

Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 5/96, 78/97 – popravek, 34/98, 91/98 in 63/99) – zakon je prenehal veljati oktobra 1999 (posamezne določbe so se uporabljale še do 31. Januarja 2000)

9. DRUGI VIRI

Ministrstvo za finance (2000): Funkcionalna klasifikacija javno finančnih izdatkov (COFOG) – metodološki priročnik. Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Ljubljana, 2000.

Ministrstvo za finance (2000): Funkcionalno - programska klasifikacija izdatkov državnega proračuna: opis posameznih področij in glavnih programov proračunske porabe – metodološki priročnik. Ministrstvo za finance Republike Slovenije, Ljubljana.

The Statesman's Yearbook – The Politics, Cultures and Economies of the World, The MacMillan Press, London, 2000.

Transition report 1996. European Bank for Reconstruction and Development, London.

Internet strani:

<http://www.mfcr.cz/scripts/hpe/default.asp?VlfinSta>

<http://www.sigov.si/mf/slov/proracun/proracun.htm>

<http://www.sigov.si/mf/slov/tekib/bilten/bilten.htm>

10. PRILOGE

PRILOGA 1: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 1995

KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I. PRIHODKI PRORAČUNA	519,500,000	100.00%	2,288,546	EUR
A DAVČNI PRIHODKI	486,765,000	93.70%	2,144,339	EUR
1. Davek od dobička pravnih oseb	14,800,000	2.85%	65,198	EUR
2. Posebni davek na določene prejemke	3,300,000	0.64%	14,537	EUR
2.1. Davek na previsoko izplačane plače	915,000	0.18%	4,031	EUR
3. Dohodnina	106,500,000	20.50%	469,163	EUR
4. Davki od prometa proizvodov in storitev	273,720,000	52.69%	1,205,815	EUR
5. Carine in uvozne takse	78,480,000	15.11%	345,727	EUR
6. Prispevki za socialno varnost	9,050,000	1.74%	39,868	EUR
Prispevek za zaposlovanje	7,250,000	1.40%	31,938	EUR
Prispevek za porodniški dopust	1,800,000	0.35%	7,930	EUR
B NEDAVČNI PRIHODKI, v tem	32,735,000	6.30%	144,207	EUR
Registracijske takse	6,800,000	1.31%	29,956	EUR
Povračila od koločinskih osnov	1,850,000	0.36%	8,150	EUR
Odškodnine zaradi spremembe namembnosti	860,000	0.17%	3,789	EUR
Sodne takse	4,000,000	0.77%	17,621	EUR
Prenočitvene takse	115,000	0.02%	507	EUR
Upravne in druge takse	3,150,000	0.02%	13,877	EUR
Pristojbine	2,000,000	0.61%	8,811	EUR
Denarne kazni in povprečnine	2,350,000	0.45%	10,352	EUR
Prihodki upravnih organov	3,500,000	0.67%	15,419	EUR
Prihodki od obresti	2,000,000	0.38%	8,811	EUR
Presežek prihodkov Banke Slovenije po ZR	0	0.00%	0	EUR
Drugi prihodki	4,910,000	0.95%	21,630	EUR
Sredstva PHARE programa	1,200,000	0.23%	5,286	EUR

PRILOGA 2: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 1996

KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I. PRIHODKI PRORAČUNA	576,600,000	100.00%	2,540,088	EUR
A DAVČNI PRIHODKI	543,550,000	94.27%	2,394,493	EUR
1. Davek od dobička pravnih oseb	14,800,000	2.57%	65,198	EUR
2. Posebni davek na določene prejemke	2,900,000	0.50%	12,775	EUR
3. Dohodnina	114,250,000	19.81%	503,304	EUR
4. Prometni davki	319,500,000	55.41%	1,407,489	EUR
Davek od prometa naftnih derivatov	75,850,000	13.15%	334,141	EUR
Davek od prometa tobačnih izdelkov	27,200,000	4.72%	119,824	EUR
Davek od prometa alkoholnih pijač	9,300,000	1.61%	40,969	EUR

	Ostali davki od prometa proizvodov in storitev	207,150,000	35.93%	912,555	EUR
5.	Carine in uvozne takse	88,100,000	15.28%	388,106	EUR
6.	Prispevki za socialno varnost	4,000,000	0.69%	17,621	EUR
	Prispevek za zaposlovanje	2,000,000	0.35%	8,811	EUR
	Prispevek za porodniški dopust	2,000,000	0.35%	8,811	EUR
B	NEDAVČNI PRIHODKI, v tem	33,050,000	5.73%	145,595	EUR
	Registracijske takse	7,250,000	1.26%	31,938	EUR
	Vodna povračila	1,900,000	0.33%	8,370	EUR
	Odškodnine zaradi spremembe namembnosti	1,030,000	0.18%	4,537	EUR
	Sodne takse	3,800,000	0.66%	16,740	EUR
	Prenočitvene takse	100,000	0.02%	441	EUR
	Upravne takse	3,500,000	0.61%	15,419	EUR
	Denarne kazni in povprečnine	3,000,000	0.52%	13,216	EUR
	Prihodki upravnih organov	3,900,000	0.68%	17,181	EUR
	Prihodki od obrestip	1,500,000	0.26%	6,608	EUR
	Presežek prihodkov Banke Slovenije po ZR	0	0.00%	0	EUR
	Drugi prihodki	7,070,000	1.23%	31,145	EUR

PRILOGA 3: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 1997

I.	PRIHODKI PRORAČUNA	710,000,000	100.00%	3,127,753	EUR
A	DAVČNI PRIHODKI	666,380,600	93.86%	2,935,597	EUR
1.	Davek od dobička pravnih oseb	33,270,000	4.69%	146,564	EUR
2.1.	Posebni davek na določene prejeme	3,680,000	0.52%	16,211	EUR
2.2.	Davek na izplačane plače	33,850,000	4.77%	149,119	EUR
3.	Dohodnina	134,290,600	18.91%	591,589	EUR
4.	Davki od prometa proizvodov in storitev	389,000,000	54.79%	1,713,656	EUR
4.1.	Davki od prometa proizvodov, v tem:	298,000,000	41.97%	1,312,775	EUR
	-naftni derivati	95,000,000	13.38%	418,502	EUR
	-tobak	27,200,000	3.83%	119,824	EUR
	-alkoholne pijače	8,000,000	1.13%	35,242	EUR
	-ostali davki na promet proizvodov	167,800,000	23.63%	739,207	EUR
4.2.	Davki od prometa storitev	91,000,000	12.82%	400,881	EUR
5.	Taksa za obremenjevanje zraka	8,150,000	1.15%	35,903	EUR
6.	Carine in uvozne takse	59,300,000	8.35%	261,233	EUR
7.	Prispevki za socialno varnost, v tem	4,840,000	0.68%	21,322	EUR
	Prispevek za zaposlovanje	2,440,000	0.34%	10,749	EUR
	Prispevek za porodniški dopust	2,400,000	0.34%	10,573	EUR
B	NEDAVČNI PRIHODKI, v tem	43,619,400	6.14%	192,156	EUR
	Registracijske takse	8,550,000	1.20%	37,665	EUR
	Vodna povračila	1,125,000	0.16%	4,956	EUR
	Odškodnine zaradi spremembe namembnosti	850,000	0.12%	3,744	EUR
	Sodne takse	5,400,000	0.76%	23,789	EUR
	Prenočitvene takse	101,000	0.01%	445	EUR
	Upravne in druge takse	3,920,000	0.55%	17,269	EUR
	Pristojbine	2,250,000	0.32%	9,912	EUR
	Denarne kazni in povprečnine	4,005,000	0.56%	17,643	EUR
	Prihodki upravnih organov	4,600,000	0.65%	20,264	EUR
	Prihodki od obresti	1,100,000	0.15%	4,846	EUR
	Presežek prihodkov Banke Slovenije po ZR	0	0.00%	0	EUR

	Drugi prihodki proračuna	11,718,400	1.65%	51,623	EUR
--	--------------------------	------------	-------	--------	-----

PRILOGA 4: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 1998

	KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I.	PRIHODKI PRORAČUNA	841,201,500	100.00%	3,705,733	EUR
A	DAVČNI PRIHODKI	771,890,000	91.76%	3,400,396	EUR
1.	Davek od dobička pravnih oseb	39,850,000	4.74%	175,551	EUR
2.1.	Posebni davek na določene prejemke	3,900,000	0.46%	17,181	EUR
2.2.	Davek na izplačane plače	37,500,000	4.46%	165,198	EUR
3.	Dohodnina	153,000,000	18.19%	674,009	EUR
4.	Davki od prometa proizvodov in storitev	458,870,000	54.55%	2,021,454	EUR
4.1.	Davki od prometa proizvodov, v tem:	348,870,000	41.47%	1,536,872	EUR
	-naftni derivati	122,170,000	14.52%	538,194	EUR
	-tobak	31,000,000	3.69%	136,564	EUR
	-alkoholne pijače	8,730,000	1.04%	38,458	EUR
	-ostali davki na promet proizvodov	186,970,000	22.23%	823,656	EUR
4.2.	Davki od prometa storitev	110,000,000	13.08%	484,581	EUR
5.	Taksa za obremenjevanje zraka	13,220,000	1.57%	58,238	EUR
6.	Davek na bilančno vsoto bank in hranilnic	7,200,000	0.86%	31,718	EUR
7.	Carine in uvozne takse	53,000,000	6.30%	233,480	EUR
8.	Prispevki za socialno varnost, v tem	5,350,000	0.64%	23,568	EUR
	Prispevek za zaposlovanje	2,700,000	0.32%	11,894	EUR
	Prispevek za porodniški dopust	2,650,000	0.32%	11,674	EUR
BB	NEDAVČNI PRIHODKI, v tem	57,811,500	6.87%	254,676	EUR
	Registracijske takse	12,400,000	1.47%	54,626	EUR
	Vodna povračila	1,550,000	0.18%	6,828	EUR
	Odškodnine zaradi spremembe namembnosti	880,000	0.10%	3,877	EUR
	Sodne takse	6,200,000	0.74%	27,313	EUR
	Prenočitvene takse	115,000	0.01%	507	EUR
	Upravne in druge takse	5,500,000	0.65%	24,229	EUR
	Pristojbine	2,200,000	0.26%	9,692	EUR
	Denarne kazni in povprečnine	4,300,000	0.51%	18,943	EUR
	Prihodki upravnih organov	5,200,000	0.62%	22,907	EUR
	Prihodki od obresti	1,620,000	0.19%	7,137	EUR
	Presežek prihodkov Banke Slovenije po ZR	0	0.00%	0	EUR
	Udeležba na dobičku podjetij in bank	5,000,000	0.59%	22,026	EUR
	Drugi prihodki proračuna	12,846,500	1.53%	56,593	EUR
C	KAPITALSKI PRIHODKI	11,500,000	1.37%	50,661	EUR
	Prihodki od prodaje državnega premoženja	11,500,000	1.37%	50,661	EUR

PRILOGA 5: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 1999

	KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	930,884,542	100.00%	4,100,813	EUR

	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	930,884,542	100.00%	4,100,813	EUR
	DAVČNI PRIHODKI 70(700+701+702+703+704+705+706)	876,656,500	94.17%	3,861,923	EUR
700	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	200,779,000	21.57%	884,489	EUR
7000	Dohodnina	157,606,000	16.93%	694,300	EUR
7001	Davek od dobička pravnih oseb	43,173,000	4.64%	190,189	EUR
7002	Drugi davki na dohodek in dobiček	0	0.00%	0	EUR
701	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	5,709,700	0.61%	25,153	EUR
7010	Prispevki zaposlenih	3,330,320	0.36%	14,671	EUR
7011	Prispevki delodajalcev	2,001,420	0.22%	8,817	EUR
7012	Prispevki samozaposlenih	322,265	0.03%	1,420	EUR
7013	Ostali prispevki za socialno varnost	55,605	0.01%	245	EUR
702	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	49,231,200	5.29%	216,878	EUR
7020	Davek na izplačane plače	44,900,000	4.82%	197,797	EUR
7021	Posebni davek na določene prejemke	4,331,200	0.47%	19,080	EUR
703	DAVKI NA PREMOŽENJE	5,955,000	0.64%	26,233	EUR
7030	Davki na nepremičnine	0	0.00%	0	EUR
7031	Davki na premičnine	0	0.00%	0	EUR
7032	Davki na dediščine in darila	0	0.00%	0	EUR
7033	Davki na promet nepremičnin in na finančno premoženje	5,955,000	0.64%	26,233	EUR
704	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	570,873,000	61.33%	2,514,859	EUR
7040	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	527,935,000	56.71%	2,325,705	EUR
7041	Drugi davki na blago in storitve	17,133,000	1.84%	75,476	EUR
7042	Trošarine (akcize)	0	0.00%	0	EUR
7043	Dobički fiskalnih monopolov	0	0.00%	0	EUR
7044	Davki na posebne storitve	8,325,000	0.89%	36,674	EUR
7045	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti	0	0.00%	0	EUR
7046	Pristojbine za motorna vozila	13,740,000	1.48%	60,529	EUR
7047	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	3,740,000	0.40%	16,476	EUR
705	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	44,108,600	4.74%	194,311	EUR
7050	Carine	42,645,500	4.58%	187,866	EUR
7051	Druge uvozne dajatve	1,463,100	0.16%	6,445	EUR
7052	Izvozne dajatve	0	0.00%	0	EUR
7053	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov	0	0.00%	0	EUR
7054	Dobički od menjave tujih valut	0	0.00%	0	EUR
7055	Davki na menjavo tujih valut	0	0.00%	0	EUR
7056	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije	0	0.00%	0	EUR
				0	
706	DRUGI DAVKI	0	0.00%	0	EUR
7060	Drugi davki	0	0.00%	0	EUR
71	NEDAVČNI PRIHODKI (710+711+712+713+714)	54,228,042	5.83%	238,890	EUR
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	14,840,000	1.59%	65,374	EUR
7100	Udeležba na dobičku javnih podjetij in finančnih institucij	6,000,000	0.64%	26,432	EUR
7101	Prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij	4,000,000	0.43%	17,621	EUR
7102	Prihodki od obresti	2,840,000	0.31%	12,511	EUR
7103	Prihodki od premoženja	2,000,000	0.21%	8,811	EUR

711	TAKSE IN PRISTOJBINE	16,374,500	1.76%	72,134	EUR
7110	Sodne takse	7,765,000	0.83%	34,207	EUR
7111	Upravne takse	8,609,500	0.92%	37,927	EUR
712	DENARNE KAZNI	7,554,000	0.81%	33,278	EUR
7120	Denarne kazni	7,554,000	0.81%	33,278	EUR
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	7,375,000	0.79%	32,489	EUR
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	7,375,000	0.79%	32,489	EUR
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	8,084,542	0.87%	35,615	EUR
7140	Dodatni prostovoljni prispevki za socialno varnost	0	0.00%	0	EUR
7141	Drugi nedavčni prihodki	8,084,542	0.87%	35,615	EUR
72	KAPITALSKI PRIHODKI (720+721+722)	0	0.00%	0	EUR
720	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	0	0.00%	0	EUR
7200	Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	0	0.00%	0	EUR
7201	Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	0	0.00%	0	EUR
7202	Prihodki od prodaje opreme	0	0.00%	0	EUR
7203	Prihodki od prodaje drugih osnovnih sredstev	0	0.00%	0	EUR
721	PRIHODKI OD PRODAJE ZALOG	0	0.00%	0	EUR
7210	Prihodki od prodaje blagovnih rezerv	0	0.00%	0	EUR
7211	Prihodki od prodaje drugih zalog	0	0.00%	0	EUR
722	PRIHODKI OD PRODAJE ZEMLJIŠČ IN NEMAT. PREMOŽENJA	0	0.00%	0	EUR
7220	Prihodki od prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov	0	0.00%	0	EUR
7221	Prihodki od prodaje stavbnih zemljišč	0	0.00%	0	EUR
7222	Prihodki od prodaje nematerialnega premoženja	0	0.00%	0	EUR
73	PREJETE DONACIJE (730+731)	0	0.00%	0	EUR
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	0	0.00%	0	EUR
7300	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
7301	Prejete donacije iz domačih virov za investicije	0	0.00%	0	EUR
7302	Sredstva kupnin iz naslova privatizacije podjetij	0	0.00%	0	EUR
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	0	0.00%	0	EUR
7310	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
7311	Prejete donacije iz tujine za investicije	0	0.00%	0	EUR
74	TRANSFERNI PRIHODKI	0	0.00%	0	EUR
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	0	0.00%	0	EUR
7401	Prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti	0	0.00%	0	EUR
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	0	0.00%	0	EUR
7403	Prejeta sredstva iz drugih javnih skladov	0	0.00%	0	EUR

PRILOGA 6: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 2000

KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)

	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73)	1,021,315,000	100.00%	4,499,185	EUR
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1,007,523,500	98.65%	4,438,430	EUR
	70 DAVČNI PRIHODKI	959,392,700	93.94%	4,226,400	EUR
	700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	216,550,000	21.20%	953,965	EUR
	7000 Dohodnina	170,350,000	16.68%	750,441	EUR
	7001 Davek od dobička pravnih oseb	46,200,000	4.52%	203,524	EUR
	7002 Drugi davki na dohodek in dobiček	0	0.00%	0	EUR
	701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	6,287,000	0.62%	27,696	EUR
	7010 Prispevki zaposlenih	3,424,226	0.34%	15,085	EUR
	7011 Prispevki delodajalcev	2,782,941	0.27%	12,260	EUR
	7012 Prispevki samozaposlenih	0	0.00%	0	EUR
	7013 Ostali prispevki za socialno varnost	79,833	0.01%	352	EUR
	702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	60,855,800	5.96%	268,087	EUR
	7020 Davek na izplačane plače	56,635,800	5.55%	249,497	EUR
	7021 Posebni davek na določene prejemke	4,220,000	0.41%	18,590	EUR
	703 DAVKI NA PREMOŽENJE	5,012,800	0.49%	22,083	EUR
	7030 Davki na nepremičnine	0	0.00%	0	EUR
	7031 Davki na premičnine	0	0.00%	0	EUR
	7032 Davki na dediščine in darila	0	0.00%	0	EUR
	7033 Davki na promet nepremičnin in na finančno premoženje	5,012,800	0.49%	22,083	EUR
	704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	630,203,000	61.71%	2,776,225	EUR
	7040 Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	436,425,000	42.73%	1,922,577	EUR
	7041 Drugi davki na blago in storitve	6,000,000	0.59%	26,432	EUR
	7042 Trošarine (akcize)	147,000,000	14.39%	647,577	EUR
	7043 Dobički fiskalnih monopolov	0	0.00%	0	EUR
	7044 Davki na posebne storitve	15,878,000	1.55%	69,947	EUR
	7045 Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti	0	0.00%	0	EUR
	7046 Pristojbine za motorna vozila	15,900,000	1.56%	70,044	EUR
	7047 Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	4,000,000	0.39%	17,621	EUR
	7048 Davek na promet motornih vozil	5,000,000	0.49%	22,026	EUR
	705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	40,484,100	3.96%	178,344	EUR
	7050 Carine	37,952,900	3.72%	167,193	EUR
	7051 Druge uvozne dajatve	2,531,200	0.25%	11,151	EUR
	7052 Izvozne dajatve	0	0.00%	0	EUR
	7053 Dobički izvoznih in uvoznih monopolov	0	0.00%	0	EUR
	7054 Dobički od menjave tujih valut	0	0.00%	0	EUR
	7055 Davki na menjavo tujih valut	0	0.00%	0	EUR
	7056 Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije	0	0.00%	0	EUR
	706 DRUGI DAVKI	0	0.00%	0	EUR
	7060 Drugi davki	0	0.00%	0	EUR
	71 NEDAČNI PRIHODKI	48,130,800	4.71%	212,030	EUR
	710 UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	12,660,000	1.24%	55,771	EUR
	7100 Udeležba na dobičku javnih podjetij in javnih finančnih institucij	2,500,000	0.24%	11,013	EUR
	7101 Prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij in	0	0.00%	0	EUR

	finančnih institucij				
7102	Prihodki od obresti	3,720,000	0.36%	16,388	EUR
7103	Prihodki od premoženja	6,440,000	0.63%	28,370	EUR
711	TAKSE IN PRISTOJBINE	15,865,800	1.55%	69,893	EUR
7110	Sodne takse	7,876,700	0.77%	34,699	EUR
7111	Upravne takse	7,989,100	0.78%	35,194	EUR
712	DENARNE KAZNI	6,810,000	0.67%	30,000	EUR
7120	Denarne kazni	6,810,000	0.67%	30,000	EUR
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	4,330,000	0.42%	19,075	EUR
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	4,330,000	0.42%	19,075	EUR
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	8,465,000	0.83%	37,291	EUR
7140	Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost	0	0.00%	0	EUR
7141	Drugi nedavčni prihodki	8,465,000	0.83%	37,291	EUR
72	KAPITALSKI PRIHODKI	4,391,500	0.43%	19,346	EUR
720	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	2,980,600	0.29%	13,130	EUR
7200	Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	2,822,015	0.28%	12,432	EUR
7201	Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	152,485	0.01%	672	EUR
7202	Prihodki od prodaje opreme	3,600	0.00%	16	EUR
7203	Prihodki od prodaje drugih osnovnih sredstev	2,500	0.00%	11	EUR
721	PRODAJA ZALOG	0	0.00%	0	EUR
7210	Prihodki od prodaje blagovnih rezerv	0	0.00%	0	EUR
7211	Prihodki od prodaje drugih zalog	0	0.00%	0	EUR
722	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	1,410,900	0.14%	6,215	EUR
7220	Prihodki od prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov	0	0.00%	0	EUR
7221	Prihodki od prodaje stavbnih zemljišč	1,402,000	0.14%	6,176	EUR
7222	Prihodki od prodaje nematerialnega premoženja	8,900	0.00%	39	EUR
73	PREJETE DONACIJE	9,400,000	0.92%	41,410	EUR
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	0	0.00%	0	EUR
7300	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
7301	Prejete donacije iz domačih virov za investicije	0	0.00%	0	EUR
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	9,400,000	0.92%	41,410	EUR
7310	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	5,982,000	0.59%	26,352	EUR
7311	Prejete donacije iz tujine za investicije	3,418,000	0.33%	15,057	EUR
74	TRANSFERNI PRIHODKI	0	0.00%	0	EUR
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	0	0.00%	0	EUR
7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	0	0.00%	0	EUR
7401	Prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti	0	0.00%	0	EUR
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	0	0.00%	0	EUR
7403	Prejeta sredstva iz drugih javnih skladov	0	0.00%	0	EUR

PRILOGA 7: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 2001

KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	1,160,743,265	100.00%	5,113,406	EUR
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1,147,738,265	98.88%	5,056,116	EUR
70 DAVČNI PRIHODKI	1,046,056,600	90.12%	4,608,179	EUR
700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	252,888,800	21.79%	1,114,048	EUR
7000 Dohodnina	189,300,000	16.31%	833,921	EUR
7001 Davek od dobička pravnih oseb	63,588,800	5.48%	280,127	EUR
701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	7,359,600	0.63%	32,421	EUR
7010 Prispevki zaposlenih	4,204,900	0.36%	18,524	EUR
7011 Prispevki delodajalcev	2,710,500	0.23%	11,941	EUR
7012 Prispevki samozaposlenih	407,600	0.04%	1,796	EUR
7013 Ostali prispevki za socialno varnost	36,600	0.00%	161	EUR
702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	82,550,600	7.11%	363,659	EUR
7020 Davek na izplačane plače	78,000,000	6.72%	343,612	EUR
7021 Posebni davek na določene prejemke	4,550,600	0.39%	20,047	EUR
703 DAVKI NA PREMOŽENJE	2,530,000	0.22%	11,145	EUR
7033 Davki na promet nepremičnin in na finančno premoženje	2,530,000	0.22%	11,145	EUR
704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	665,097,600	57.30%	2,929,945	EUR
7040 Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	449,923,950	38.76%	1,982,044	EUR
7041 Drugi davki na blago in storitve	9,001,500	0.78%	39,654	EUR
7042 Trošarine (akcize)	160,990,000	13.87%	709,207	EUR
7044 Davki na posebne storitve	16,919,650	1.46%	74,536	EUR
7046 Pristojbine za motorna vozila	17,297,000	1.49%	76,198	EUR
7047 Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	5,972,500	0.51%	26,311	EUR
7048 Davek na promet motornih vozil	49,955,000	4.30%	220,066	EUR
705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	35,630,000	3.07%	156,960	EUR
7050 Carine	33,580,000	2.89%	147,930	EUR
7051 Druge uvozne dajatve	2,050,000	0.18%	9,031	EUR
71 NEDAVČNI PRIHODKI	101,681,665	8.76%	447,937	EUR
710 UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	50,846,000	4.38%	223,991	EUR
7100 Udeležba na dobičku javnih podjetij in javnih finančnih institucij	8,046,000	0.69%	35,445	EUR
7101 Prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij in finančnih institucij	200,000	0.02%	881	EUR
7102 Prihodki od obresti	6,800,000	0.59%	29,956	EUR
7103 Prihodki od premoženja	35,800,000	3.08%	157,709	EUR
711 TAKSE IN PRISTOJBINE	21,840,000	1.88%	96,211	EUR
7110 Sodne takse	8,158,000	0.70%	35,938	EUR
7111 Upravne takse	13,682,000	1.18%	60,273	EUR
712 DENARNE KAZNI	7,845,500	0.68%	34,562	EUR

7120	Denarne kazni	7,845,500	0.68%	34,562	EUR
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	6,542,765	0.56%	28,823	EUR
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	6,542,765	0.56%	28,823	EUR
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	14,607,400	1.26%	64,350	EUR
7141	Drugi nedavčni prihodki	14,607,400	1.26%	64,350	EUR
72	KAPITALSKI PRIHODKI	3,000,000	0.26%	13,216	EUR
720	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	2,500,000	0.22%	11,013	EUR
7200	Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	2,350,000	0.20%	10,352	EUR
7201	Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	50,000	0.00%	220	EUR
7202	Prihodki od prodaje opreme	100,000	0.01%	441	EUR
722	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	500,000	0.04%	2,203	EUR
7220	Prihodki od prodaje kmetijskih zemljišč in gozdov	0	0.00%	0	EUR
7221	Prihodki od prodaje stavbnih zemljišč	500,000	0.04%	2,203	EUR
73	PREJETE DONACIJE	10,000,000	0.86%	44,053	EUR
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	0	0.00%	0	EUR
7300	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	10,000,000	0.86%	44,053	EUR
7310	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	9,000,000	0.78%	39,648	EUR
7311	Prejete donacije iz tujine za investicije	1,000,000	0.09%	4,405	EUR
74	TRANSFERNI PRIHODKI	5,000	0.00%	22	EUR
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	5,000	0.00%	22	EUR
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	5,000	0.00%	22	EUR

PRILOGA 8: Proračunski prihodki Republike Slovenije za leto 2002

KONTO	ZNESEK (v tisoč SIT) in delež	prihodka proračuna (v %)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	1,223,263,943	100.00%	5,388,828	EUR
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1,203,553,674	98.39%	5,301,999	EUR
70 DAVČNI PRIHODKI	1,118,780,022	91.46%	4,928,546	EUR
700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	294,701,881	24.09%	1,298,246	EUR
7000 Dohodnina	215,545,611	17.62%	949,540	EUR
7001 Davek od dobička pravnih oseb	79,156,270	6.47%	348,706	EUR
701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	8,083,569	0.66%	35,610	EUR
7010 Prispevki zaposlenih	4,409,201	0.36%	19,424	EUR
7011 Prispevki delodajalcev	3,034,802	0.25%	13,369	EUR
7012 Prispevki samozaposlenih	443,310	0.04%	1,953	EUR
7013 Ostali prispevki za socialno varnost	196,256	0.02%	865	EUR
702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO	98,335,989	8.04%	433,198	EUR

	SILO				
7020	Davek na izplačane plače	93,670,976	7.66%	412,647	EUR
7021	Posebni davek na določene prejemke	4,665,013	0.38%	20,551	EUR
703	DAVKI NA PREMOŽENJE	3,711,865	0.30%	16,352	EUR
7033	Davki na promet nepremičnin in na finančno premoženje	3,711,865	0.30%	16,352	EUR
704	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	685,462,796	56.04%	3,019,660	EUR
7040	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	452,711,764	37.01%	1,994,325	EUR
7041	Drugi davki na blago in storitve	7,380,382	0.60%	32,513	EUR
7042	Trošarine (akcize)	172,210,355	14.08%	758,636	EUR
7044	Davki na posebne storitve	17,800,482	1.46%	78,416	EUR
7046	Pristojbine za motorna vozila	20,152,424	1.65%	88,777	EUR
7047	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	8,554,605	0.70%	37,685	EUR
7048	Davek na promet motornih vozil	6,452,785	0.53%	28,426	EUR
705	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	28,483,921	2.33%	125,480	EUR
7050	Carine	27,451,669	2.24%	120,932	EUR
7051	Druge uvozne dajatve	1,032,252	0.08%	4,547	EUR
71	NEDAVČNI PRIHODKI	84,773,652	6.93%	373,452	EUR
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	24,141,346	1.97%	106,350	EUR
7100	Udeležba na dobičku javnih podjetij in javnih finančnih institucij	9,500,000	0.78%	41,850	EUR
7101	Prihodki od udeležbe na dobičku drugih podjetij in finančnih institucij	211,000	0.02%	930	EUR
7102	Prihodki od obresti	5,880,846	0.48%	25,907	EUR
7103	Prihodki od premoženja	8,549,500	0.70%	37,663	EUR
711	TAKSE IN PRISTOJBINE	25,943,161	2.12%	114,287	EUR
7110	Sodne takse	9,050,720	0.74%	39,871	EUR
7111	Upravne takse	16,892,441	1.38%	74,416	EUR
712	DENARNE KAZNI	8,336,085	0.68%	36,723	EUR
7120	Denarne kazni	8,336,085	0.68%	36,723	EUR
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	7,520,166	0.61%	33,128	EUR
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	7,520,166	0.61%	33,128	EUR
714	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	18,832,894	1.54%	82,964	EUR
7141	Drugi nedavčni prihodki	18,832,894	1.54%	82,964	EUR
72	KAPITALSKI PRIHODKI	3,402,460	0.28%	14,989	EUR
720	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	2,902,460	0.24%	12,786	EUR
7200	Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	2,623,290	0.21%	11,556	EUR
7201	Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	218,415	0.02%	962	EUR
7202	Prihodki od prodaje opreme	8,200	0.00%	36	EUR
7203	Prihodki od prodaje drugih osnovnih sredstev	52,555	0.00%	232	EUR
722	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	500,000	0.04%	2,203	EUR
7221	Prihodki od prodaje stavbnih zemljišč	500,000	0.04%	2,203	EUR
73	PREJETE DONACIJE	16,203,740	1.32%	71,382	EUR
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	16,203,740	1.32%	71,382	EUR

7310	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	4,486,999	0.37%	19,767	EUR
7311	Prejete donacije iz tujine za investicije	11,716,741	0.96%	51,616	EUR
74	TRANSFERNI PRIHODKI	104,069	0.01%	458	EUR
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INST.	104,069	0.01%	458	EUR
7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	98,682	0.01%	435	EUR
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	5,387	0.00%	24	EUR

PRILOGA 9: Proračunski prihodki Republike Češke za leto 1995

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	428,466,000	100.00%	14,075,293	EUR
II PRIHODKI (III+VI)	414,666,000	96.78%	13,621,957	EUR
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	414,641,000	96.77%	13,621,136	EUR
VI DAVČNI PRIHODKI	391,228,000	91.31%	12,852,009	EUR
1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	71,828,000	16.76%	2,359,581	EUR
1.1. Dohodnina	8,491,000	1.98%	278,933	EUR
1.2. Davek od dobička pravnih oseb	63,337,000	14.78%	2,080,648	EUR
1.3. Drugi davki na dohodek in dobiček				
2. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	140,701,000	32.84%	4,622,089	EUR
2.1. Prispevki zaposlenih	35,175,000	8.21%	1,155,514	EUR
2.2. Prispevki delodajalcev	105,526,000	24.63%	3,466,575	EUR
2.3. Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih				
2.4. Ostali prispevki za socialno varnost				
3. DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4. DAVKI NA PREMOŽENJE	3,216,000	0.75%	105,647	EUR
4.1. Davki na nepremičnine	3,216,000	0.75%	105,647	EUR
4.2. Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3. Davki na dediščine in darila				
4.4. Davki na finančni in druge transferje				
4.5. Drugi davki na premoženje				
5. DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	155,381,000	36.26%	5,104,333	EUR
5.1. Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	94,801,000	22.13%	3,114,254	EUR
5.2. Trošarine (akcize)	56,650,000	13.22%	1,860,977	EUR
5.3. Dobički fiskalnih monopolov				
5.4. Davki na posebne storitve				
5.5. Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	3,930,000	0.92%	129,102	EUR
5.5.1. Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2. Pristojbine za motorna vozila	3,930,000	0.92%	129,102	EUR
5.5.3. Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.6. Drugi davki na blago in storitve				
6. DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	17,410,000	4.06%	571,926	EUR
6.1. Uvozne dajatve	17,410,000	4.06%	571,926	EUR

6.1.1.	Carine	17,410,000	4.06%	571,926	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	2,692,000	0.63%	88,433	EUR
				0	
	V NEDAVČNI PRIHODKI	23,413,000	5.46%	769,127	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	6,496,000	1.52%	213,396	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij	9,000	0.00%	296	EUR
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	5,907,000	1.38%	194,048	EUR
8.3.	Drugi prihodki od premoženja	580,000	0.14%	19,053	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	7,040,000	1.64%	231,267	EUR
10.	DENARNE KAZNI	870,000	0.20%	28,580	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	9,007	0.00%	296	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	25,000	0.01%	821	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	20,000	0.00%	657	EUR
14.	PRODAJA ZALOG	5,000	0.00%	164	EUR
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA				
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV				
VII	PREJETE DONACIJE	13,700,000	3.20%	450,051	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	0	0.00%	0	EUR
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije			0	
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	0	0.00%	0	EUR
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	0	0.00%	0	EUR
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije	0	0.00%	0	EUR
19.	DRUGE DONACIJE	13,700,000	3.20%	450,051	EUR

**PRILOGA 10: Proračunski prihodki Republike
Češke za leto 1996**

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR-ih)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	464,240,000	100.00%	15,250,485	EUR
II PRIHODKI (III+VI)	460,308,000	99.15%	15,121,317	EUR
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	460,133,000	99.12%	15,115,568	EUR
IV DAVČNI PRIHODKI	439,186,000	94.60%	14,427,450	EUR
1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	77,402,000	16.67%	2,542,689	EUR
1.1. Dohodnina	29,726,000	6.40%	976,512	EUR
1.2. Davek od dobička pravnih oseb	47,676,000	10.27%	1,566,177	EUR
1.3. Drugi davki na dohodek in dobiček				
2. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	162,545,000	35.01%	5,339,673	EUR
2.1. Prispevki zaposlenih	40,636,000	8.75%	1,334,910	EUR
2.2. Prispevki delodajalcev	121,909,000	26.26%	4,004,763	EUR
2.3. Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih				
2.4. Ostali prispevki za socialno varnost				
3. DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4. DAVKI NA PREMOŽENJE	3,857,000	0.83%	126,704	EUR
4.1. Davki na nepremičnine	3,857,000	0.83%	126,704	EUR
4.2. Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3. Davki na dediščine in darila				
4.4. Davki na finančni in druge transferje				
4.5. Drugi davki na premoženje				
5. DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	175,706,000	37.85%	5,772,018	EUR
5.1. Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	109,313,000	23.55%	3,590,979	EUR
5.2. Trošarine (akcize)	61,117,000	13.16%	2,007,720	EUR
5.3. Dobički fiskalnih monopolov				
5.4. Davki na posebne storitve				
5.5. Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	5,223,000	1.13%	171,578	EUR
5.5.1. Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2. Pristojbine za motorna vozila	5,223,000	1.13%	171,578	EUR
5.5.3. Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.6. Drugi davki na blago in storitve				
6. DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	19,676,000	4.24%	646,365	EUR
6.1. Uvozne dajatve	19,676,000	4.24%	646,365	EUR
6.1.1. Carine	19,676,000	4.24%	646,365	EUR
6.1.2. Druge uvozne dajatve				
6.2. Izvozne dajatve				
6.3. Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4. Dobički od menjave tujih valut				
6.5. Davki na menjavo tujih valut				
6.6. Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7. DRUGI DAVKI	0	0.00%	0	EUR

V	NEDAVČNI PRIHODKI	20,947,000	4.51%	688,118	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	5,392,000	1.16%	177,130	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij	10,000	0.00%	329	EUR
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	5,100,000	1.10%	167,537	EUR
8.3.	Drugi prihodka od premoženja	282,000	0.06%	9,264	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	9,056,000	1.95%	297,494	EUR
10.	DENARNE KAZNI	975,000	0.21%	32,029	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	5,524,000	1.19%	181,466	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	175,000	0.04%	5,749	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	175,000	0.04%	5,749	EUR
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA				
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV				
VII	PREJETE DONACIJE	3,932,000	0.85%	129,168	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	0	0.00%	0	EUR
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo				
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV				
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo				
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE	3,932,000	0.85%	129,168	EUR

PRILOGA 11: Proračunski prihodka Republike Češke za leto 1997

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	487,655,000	100.00%	16,019,677	EUR
II PRIHODKI (III+VI)	479,004,000	98.23%	15,735,488	EUR
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	478,697,000	98.16%	15,725,403	EUR
IV DAVČNI PRIHODKI	464,087,000	95.17%	15,245,458	EUR

1.	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	75,580,000	15.50%	2,482,836	EUR
1.1.	Dohodnina	33,378,000	6.84%	1,096,482	EUR
1.2.	Davek od dobička pravnih oseb	42,202,000	8.65%	1,386,354	EUR
1.3.	Drugi davki na dohodek in dobiček				
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	179,080,000	36.72%	5,882,855	EUR
2.1.	Prispevki zaposlenih	42,201,000	8.65%	1,386,321	EUR
2.2.	Prispevki delodajalcev	125,216,000	25.68%	4,113,400	EUR
2.3.	Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih	8,416,000	1.73%	276,469	EUR
2.4.	Ostali prispevki za socialno varnost	3,247,000	0.67%	106,665	EUR
3.	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4.	DAVKI NA PREMOŽENJE	4,955,000	1.02%	162,774	EUR
4.1.	Davki na nepremičnine				
4.2.	Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3.	Davki na dediščine in darila	467,000	0.10%	15,341	EUR
4.4.	Davki na finančni in druge transferje	4,488,000	0.92%	147,433	EUR
4.5.	Drugi davki na premoženje				
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	189,334,000	38.83%	6,219,704	EUR
5.1.	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	117,656,000	24.13%	3,865,050	EUR
5.2.	Trošarine (akcize)	64,171,000	13.16%	2,108,045	EUR
5.3.	Dobički fiskalnih monopolov				
5.4.	Davki na posebne storitve				
5.5.	Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	7,507,000	1.54%	246,608	EUR
5.5.1.	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2.	Pristojbine za motorna vozila	5,557,000	1.14%	182,550	EUR
5.5.3.	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	1,950,000	0.40%	64,058	EUR
5.6.	Drugi davki na blago in storitve	0	0.00%	0	EUR
6.	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	14,931,000	3.06%	490,490	EUR
6.1.	Uvozne dajatve	14,931,000	3.06%	490,490	EUR
6.1.1.	Carine	14,931,000	3.06%	490,490	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	207,000	0.04%	6,800	EUR
	VNEDAVČNI PRIHODKI	14,610,000	3.00%	479,945	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	4,543,000	0.93%	149,240	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	1,292,000	0.26%	42,443	EUR
8.3.	Drugi prihodki od premoženja	3,251,000	0.67%	106,797	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	6,008,000	1.23%	197,365	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,036,000	0.21%	34,033	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR

12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	3,023,000	0.62%	99,307	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	307,000	0.06%	10,085	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	257,000	0.05%	8,443	EUR
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	14,000	0.00%	460	EUR
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV	36,000	0.01%	1,183	EUR
VII	PREJETE DONACIJE	8,651,000	1.77%	284,189	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	45,000	0.01%	1,478	EUR
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	45,000	0.01%	1,478	EUR
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	1,342,000	0.28%	44,085	EUR
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	1,342,000	0.28%	44,085	EUR
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE	7,264,000	1.49%	238,626	EUR

PRILOGA 12: Proračunski prihodki Republike Češke za leto 1998

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	518,076,000	100.00%	17,019,020	EUR
II PRIHODKI (III+VI)	509,024,000	98.25%	16,721,658	EUR
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	508,814,000	98.21%	16,714,760	EUR
VI DAVČNI PRIHODKI	495,232,000	95.59%	16,268,585	EUR
1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	87,663,000	16.92%	2,879,767	EUR
1.1. Dohodnina	36,339,000	7.01%	1,193,752	EUR
1.2. Davek od dobička pravnih oseb	51,324,000	9.91%	1,686,016	EUR
1.3. Drugi davki na dohodek in dobiček				
2. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	191,943,000	37.05%	6,305,410	EUR
2.1. Prispevki zaposlenih	45,203	0.01%	1,485	EUR
2.2. Prispevki delodajalcev	134,932,000	26.04%	4,432,574	EUR
2.3. Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih+B729	8,571,000	1.65%	281,561	EUR
2.4. Ostali prispevki za socialno varnost	3,237,000	0.62%	106,337	EUR
3. DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4. DAVKI NA PREMOŽENJE	6,250,000	1.21%	205,315	EUR
4.1. Davki na nepremičnine				
4.2. Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3. Davki na dediščine in darila	573,000	0.11%	18,823	EUR

4.4.	Davki na finančni in druge transferje	5,677,000	1.10%	186,492	EUR
4.5.	Drugi davki na premoženje				
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	195,632,000	37.76%	6,426,596	EUR
5.1.	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	119,395,000	23.05%	3,922,177	EUR
5.2.	Trošarine (akcize)	67,801,000	13.09%	2,227,292	EUR
5.3.	Dobički fiskalnih monopolov				
5.4.	Davki na posebne storitve				
5.5.	Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	8,436,000	1.63%	277,126	EUR
5.5.1.	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2.	Pristojbine za motorna vozila	6,017,000	1.16%	197,661	EUR
5.5.3.	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	2,419,000	0.47%	79,465	EUR
5.6.	Drugi davki na blago in storitve	0	0.00%	0	EUR
6.	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	13,621,000	2.63%	447,456	EUR
6.1.	Uvozne dajatve	13,621,000	2.63%	447,456	EUR
6.1.1.	Carine	13,621,000	2.63%	447,456	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	123,000	0.02%	4,041	EUR
V	NEDAVČNI PRIHODKI	13,582,000	2.62%	446,175	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	4,206,000	0.81%	138,169	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	922,000	0.18%	30,288	EUR
8.3.	Drugi prihodki od premoženja	3,284,000	0.63%	107,881	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	4,764,000	0.92%	156,499	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,064,000	0.21%	34,953	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	3,548,000	0.68%	116,553	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	210,000	0.04%	6,899	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	176,000	0.03%	5,782	EUR
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	7,000	0.00%	230	EUR
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV	27,000	0.01%	887	EUR
VII	PREJETE DONACIJE	9,052,000	1.75%	297,362	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	7,000	0.00%	230	EUR

17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	7,000	0.00%	230	EUR
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	750,000	0.14%	24,638	EUR
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	750,000	0.14%	24,638	EUR
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije	0	0.00%	0	EUR
19.	DRUGE DONACIJE	8,295,000	1.60%	272,494	EUR

PRILOGA 13: Proračunski prihodki Republike Češke za leto 1999

	KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I	SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	549,006,000	100.00%	18,035,084	EUR
II	PRIHODKI (III+VI)	537,901,000	97.98%	17,670,280	EUR
III	TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	537,621,000	97.93%	17,661,082	EUR
VI	DAVČNI PRIHODKI	524,765,000	95.58%	17,238,757	EUR
1.	DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	86,567,000	15.77%	2,843,763	EUR
1.1.	Dohodnina	35,224,000	6.42%	1,157,124	EUR
1.2.	Davek od dobička pravnih oseb	51,343,000	9.35%	1,686,640	EUR
1.3.	Drugi davki na dohodek in dobiček				
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	197,552,000	35.98%	6,489,669	EUR
2.1.	Prispevki zaposlenih	46,807,000	8.53%	1,537,630	EUR
2.2.	Prispevki delodajalcev	138,696,000	25.26%	4,556,224	EUR
2.3.	Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih	9,063,000	1.65%	297,723	EUR
2.4.	Ostali prispevki za socialno varnost	2,986,000	0.54%	98,091	EUR
3.	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4.	DAVKI NA PREMOŽENJE	6,834,000	1.24%	224,500	EUR
4.1.	Davki na nepremičnine				
4.2.	Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3.	Davki na dediščine in darila	553,000	0.10%	18,166	EUR
4.4.	Davki na finančni in druge transferje	6,271,000	1.14%	206,005	EUR
4.5.	Drugi davki na premoženje				
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	221,626,000	40.37%	7,280,510	EUR
5.1.	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	138,330,000	25.20%	4,544,200	EUR
5.2.	Trošarine (akcize)	73,143,000	13.32%	2,402,779	EUR
5.3.	Dobički fiskalnih monopolov				
5.4.	Davki na posebne storitve				
5.5.	Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	10,153,000	1.85%	333,530	EUR
5.5.1.	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2.	Pristojbine za motorna vozila	7,173,000	1.31%	235,636	EUR
5.5.3.	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	2,980,000	0.54%	97,894	EUR
5.6.	Drugi davki na blago in storitve	0	0.00%	0	EUR
6.	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	12,050,000	2.19%	395,848	EUR
6.1.	Uvozne dajatve	12,050,000	2.19%	395,848	EUR

6.1.1.	Carine	12,050,000	2.19%	395,848	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	146,000	0.03%	4,796	EUR
V	NEDAVČNI PRIHODKI	12,856,000	2.34%	422,325	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	2,828,000	0.52%	92,901	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	1,175,000	0.21%	38,599	EUR
8.3.	Drugi prihodki od premoženja	1,653,000	0.30%	54,302	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	6,046,000	1.10%	198,614	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,119,000	0.20%	36,760	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	2,863,000	0.52%	94,051	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	280,000	0.05%	9,198	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	183,000	0.03%	6,012	EUR
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	92,000	0.02%	3,022	EUR
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV	5,000	0.00%	164	EUR
VII	PREJETE DONACIJE	11,105,000	2.02%	364,804	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	9,000	0.00%	296	EUR
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	9,000	0.00%	296	EUR
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	643,000	0.12%	21,123	EUR
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	643,000	0.12%	21,123	EUR
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE	10,453,000	1.90%	343,386	EUR

**PRILOGA 14: Proračunski prihodki Republike
Češke za leto 2000**

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	568,458,000	100.00%	18,674,091	EUR
II PRIHODKI (III+VI)	556,689,000	97.93%	18,287,474	EUR
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)	556,324,000	97.87%	18,275,484	EUR
VI DAVČNI PRIHODKI	554,418,000	97.53%	18,212,871	EUR
1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	87,093,000	15.32%	2,861,043	EUR
1.1. Dohodnina	34,771,000	6.12%	1,142,242	
1.2. Davek od dobička pravnih oseb	52,322,000	9.20%	1,718,800	EUR
1.3. Drugi davki na dohodek in dobiček				EUR
2. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	208,891,000	36.75%	6,862,160	EUR
2.1. Prispevki zaposlenih	49,411,000	8.69%	1,623,173	EUR
2.2. Prispevki delodajalcev	147,295,000	25.91%	4,838,704	EUR
2.3. Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih	9,395,000	1.65%	308,630	EUR
2.4. Ostali prispevki za socialno varnost	2,790,000	0.49%	91,653	EUR
3. DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
4. DAVKI NA PREMOŽENJE	5,974,000	1.05%	196,248	EUR
4.1. Davki na nepremičnine				
4.2. Davki na neto premoženje	0	0.00%	0	EUR
4.3. Davki na dediščine in darila	535,000	0.09%	17,575	EUR
4.4. Davki na finančni in druge transferje	5,439,000	0.96%	178,673	EUR
4.5. Drugi davki na premoženje				
5. DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	227,237,000	39.97%	7,464,834	EUR
5.1. Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	145,918,000	25.67%	4,793,469	EUR
5.2. Trošarine (akcize)	70,879,000	12.47%	2,328,406	EUR
5.3. Dobički fiskalnih monopolov				
5.4. Davki na posebne storitve				
5.5. Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	10,440,000	1.84%	342,959	EUR
5.5.1. Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2. Pristojbine za motorna vozila	7,296,000	1.28%	239,677	EUR
5.5.3. Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev	3,144,000	0.55%	103,282	EUR
5.6. Drugi davki na blago in storitve	0	0.00%	0	EUR
6. DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	13,612,000	2.39%	447,160	EUR
6.1. Uvozne dajatve	13,612,000	2.39%	447,160	EUR
6.1.1. Carine	13,612,000	2.39%	447,160	EUR
6.1.2. Druge uvozne dajatve				
6.2. Izvozne dajatve				
6.3. Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4. Dobički od menjave tujih valut				
6.5. Davki na menjavo tujih valut				
6.6. Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7. DRUGI DAVKI	1,611,000	0.28%	52,922	EUR

V	NEDAVČNI PRIHODKI	11,906,000	2.09%	391,117	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	2,709,000	0.48%	88,992	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij	1,003,000	0.18%	32,949	EUR
8.3.	Drugi prihodki od premoženja	1,706,000	0.30%	56,043	EUR
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	4,609,000	0.81%	151,408	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,154,000	0.20%	37,909	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE	0	0.00%	0	EUR
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	419,000	0.07%	13,764	EUR
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	365,000	0.06%	11,990	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV	338,000	0.06%	11,103	EUR
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA	13,000	0.00%	427	EUR
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV	14,000	0.00%	460	EUR
VII	PREJETE DONACIJE	11,769,000	2.07%	386,617	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	6,000	0.00%	197	EUR
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo	6,000	0.00%	197	EUR
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	636,000	0.11%	20,893	EUR
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo	636,000	0.11%	20,893	EUR
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE	11,127,000	1.96%	365,527	EUR

PRILOGA 15: Proračunski prihodki Republike Češke za leto 2001

KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	630,215,000	100.00%	20,702,835	EUR
II PRIHODKI (III+VI)				
III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)				
VI DAVČNI PRIHODKI	593,818,000	94.22%	19,507,178	EUR
1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	129,300,000	20.52%	4,247,561	EUR

1.1.	Dohodnina	76,500,000	12.14%	2,513,058	EUR
1.2.	Davek od dobička pravnih oseb	52,800,000	8.38%	1,734,503	EUR
1.3.	Drugi davki na dohodek in dobiček				
2.	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST (+DAVKI NA PLAČILNO LISTO)	234,418,000	37.20%	7,700,733	EUR
2.1.	Prispevki zaposlenih				
2.2.	Prispevki delodajalcev				
2.3.	Prispevki samozaposlenih in nezaposlenih				
	Ostali prispevki za socialno varnost				
	DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO 3. SILO				
4.	DAVKI NA PREMOŽENJE	7,600,000	1.21%	249,663	EUR
4.1.	Davki na nepremičnine				
4.2.	Davki na neto premoženje				
4.3.	Davki na dediščine in darila				
4.4.	Davki na finančni in druge transferje				
4.5.	Drugi davki na premoženje				
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	203,200,000	32.24%	6,675,208	EUR
5.1.	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	136,000,000	21.58%	4,467,659	EUR
5.2.	Trošarine (akcize)	67,200,000	10.66%	2,207,549	EUR
5.3.	Dobički fiskalnih monopolov				
5.4.	Davki na posebne storitve				
5.5.	Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.5.1.	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2.	Pristojbine za motorna vozila				
5.5.3.	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.6.	Drugi davki na blago in storitve				
	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN 6. TRANSAKCIJE	12,200,000	1.94%	400,775	EUR
6.1.	Uvozne dajatve	12,200,000	1.94%	400,775	EUR
6.1.1.	Carine	12,200,000	1.94%	400,775	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	0	0.00%		EUR
	V NEDAVČNI PRIHODKI	30,918,000	4.91%	1,015,670	EUR
	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD 8. PREMOŽENJA	815,000	0.13%	26,773	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij				
8.3.	Drugi prihodki od premoženja				
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	7,100,000	1.13%	233,238	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,125,000	0.18%	36,957	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE				

	IN				
	SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE				
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI				
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	847,000	0.13%	27,824	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV				
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA				
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV				
VII	PREJETE DONACIJE	0	0.00%	0	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE				
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo				
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV				
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo				
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE				

PRILOGA 16: Proračunski prihodki Republike Češke za leto 2002

	KONTO	ZNESEK (v tisoč CZK) in delež	prihodka proračuna (v%)	ZNESEK (v tisoč EUR)	
	I SKUPAJ PRIHODKI (II+VII)	662,860,000	100.00%	21,775,237	EUR
	II PRIHODKI (III+VI)				
	III TEKOČI PRIHODKI (IV+V)				
	VI DAVČNI PRIHODKI	617,283,000	93.12%	20,278,013	EUR
	1. DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	141,004,000	21.27%	4,632,042	EUR
	1.1. Dohodnina	84,100,000	12.69%	2,762,721	EUR
	1.2. Davek od dobička pravnih oseb	56,900,000	8.58%	1,869,190	EUR
	1.3. Drugi davki na dohodek in dobiček				
	2. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	259,223,000	39.11%	8,515,588	EUR
	2.1. Prispevki zaposlenih				
	2.2. Prispevki delodajalcev				
	2.3. Ostali prispevki za socialno varnost				
	3. DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO				
	4. DAVKI NA PREMOŽENJE	8,200,000	1.24%	269,374	EUR
	4.1. Davki na nepremičnine				

4.2.	Davki na neto premoženje				
4.3.	Davki na dediščine in darila				
4.4.	Davki na finančni in druge transferje				
4.5.	Drugi davki na premoženje				
5.	DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	193,500,000	29.19%	6,356,559	EUR
5.1.	Splošni prometni davki, davki na dodano vrednost	122,500,000	18.48%	4,024,178	EUR
5.2.	Trošarine (akcize)	71,000,000	10.71%	2,332,381	EUR
5.3.	Dobički fiskalnih monopolov				
5.4.	Davki na posebne storitve				
5.5.	Davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.5.1.	Dovoljenja za poslovanje in za opravljanje dejavnosti				
5.5.2.	Pristojbine za motorna vozila				
5.5.3.	Drugi davki na uporabo blaga ali opravljanje storitev				
5.6.	Drugi davki na blago in storitve				
6.	DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	10,000,000	1.51%	328,504	EUR
6.1.	Uvozne dajatve	10,000,000	1.51%	328,504	EUR
6.1.1.	Carine	10,000,000	1.51%	328,504	EUR
6.1.2.	Druge uvozne dajatve				
6.2.	Izvozne dajatve				
6.3.	Dobički izvoznih in uvoznih monopolov				
6.4.	Dobički od menjave tujih valut				
6.5.	Davki na menjavo tujih valut				
6.6.	Drugi davki na mednarodno trgovino in transakcije				
7.	DRUGI DAVKI	660,000	0.10%	21,681	EUR
	V NEDAVČNI PRIHODKI	45,577,000	6.88%	1,497,224	EUR
8.	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	1,787,000	0.27%	58,704	EUR
8.1.	Udeležba na dobičku javnih podjetij				
8.2.	Prihodki od udeležbe na dobičku neprofitnih podjetij in javnih finančnih institucij				
8.3.	Drugi prihodki od premoženja				
9.	TAKSE IN PRISTOJBINE	4,700,000	0.71%	154,397	EUR
10.	DENARNE KAZNI	1,106,000	0.17%	36,333	EUR
11.	PRISPEVKI V VLADNI SKLAD ZA POKOJNINE IN SOCIALNO ZAVAROVANJE ZNOTRAJ VLADE				
12.	DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI				
VI	KAPITALSKI PRIHODKI	4,161,000	0.63%	136,691	EUR
13.	PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV				
14.	PRODAJA ZALOG				
15.	PRODAJA ZEMLJIŠČ IN NEMATERIALNEGA PREMOŽENJA				
16.	KAPITALSKI TRANSFERJI IZ NEVLADNIH VIROV				

VII	PREJETE DONACIJE	22,600,000		742,420	EUR
17.	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE				
17.1.	Prejete donacije iz tujine za tekočo porabo				
17.2.	Prejete donacije iz tujine za investicije				
18.	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV				
18.1.	Prejete donacije iz domačih virov za tekočo porabo				
18.2.	Prejete donacije iz domačih virov za investicije				
19.	DRUGE DONACIJE				

Opomba avtorja: Pri podatkih za proračun Republike Slovenije v letih 1995-2002 je prišlo do metodološke napake pri proračunskem dohodku: Prispevki za socialno varnost. Dejanska višina le-teh se (v primerjavi s Češko) v državnem proračunu Republike Slovenije ne odraža. Prosim, da pri uporabi podatkov to napako upoštevate.

Hvala za razumevanje.

Avtorica